

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۹۱۴/۱۶

خط: نستعلیق، بی کاه، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی؛ گنگ
[۴۰۲۲-۱۴]سم ۳۵×۲۰؛ اندازه: ۲۵ سطر، اندازه: ۲۹۷-۲۰۰ (پ)

پاکمی شود یا به همان حالت سابق (نجس بودن) خود باقی می ماند و به هیچ وجه پاک نمی شود؟ این موضوع را با اشاره به اقوال علما مورد بحث و مذاقه قرار داده و خود معتقد به عدم طهارت است.

● **القول فی الخطبات الشفاهیه / فقه / عربی**

al-qawl fi-l xitābāt-iš šafāhīyya

گلپایگانی، محمد حسین بن محمد، ق ۱۴
golpāyganī-mohammad hoseyn ebn-e mohammad (-14c)

دارای مباحث: خطبه های شرعی کلی، موجود، غایب و حاضر و معلوم و نیز خطبه های کلی و جزئی.

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۲۲/۸

آغاز: القول فی الخطبات الشفاهیه و قبل الشروع فی المرام لآبد من تمهید مقال الاول؛ انجام: هو العموم و الدلیل علیه قدم و لنختم الکلام فی هذا المرام بعون الله الملك العلام ... و الحمد لله اولاً و آخراً محمد حسین بن محمد گلپایگانی روز شنبه ۱۶ ذی الحجه الحرام سنة ۱۳۲ فی دارالسلطنه.

خط: تحریری، کا: محمد حسین ابن ملا عبدالعلی گواری، تا: سه شنبه محرم ۱۳۰۰؛ ق: ۲۰؛ گنگ (۲۳۳-)
[۲۵۲]پ، اندازه: ۲۱×۱۷؛ سم ۲۱؛ [۱-۳۶]

● **القول فی الرباء / فقه / عربی**

al-qawl fi-r ribā'

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۹۹۳/۷

خط: نسخ، بی کاه، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رقعی؛ میراث شهاب؛ س ۹؛ ش ۲-۳۴

● **القول فی الساعات و دوران الحمی / طب / عربی**

al-qawl fi-s sā'āt wa dawarān-ul ḥimā

جالینوس، ۱۲۹ - ۱۹۹ میلادی

jālīnūs (129 - 199)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۹۱۴/۱۴

خط: نستعلیق، بی کاه، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، گنگ
[۴۰۲۱-۱۴]سم ۳۵×۲۰؛ اندازه: ۲۵ سطر، اندازه: ۲۹۵-۲۹۵ (پ)

● **القول فی صعود الحمی و هبوطها / طب / عربی**

al-qawl fi šu'ūd-il ḥimā wa hubūḥuhā

جالینوس، ۱۲۹ - ۱۹۹ میلادی

jālīnūs (129 - 199)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۹۱۴/۱۵

شهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۲۰۴۳

آغاز: سؤال فی اعضاء بسم الله خير الاسماء بارک الله فی علومکم ما تقولون فی هذه الصورة اقتتل الرجلان من العسكر؛ انجام: لم يتعرض للحکم فی اسلاف اصحابنا العظام علیهم السلام و آخر دعوینا ... اجمعین.

خط: نسخ، بی کاه، تا: ۱۲۸۰ق؛ محشی به لفظ «منه مدظله العالی»؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۶ گنگ، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۵/۵×۱۶؛ سم ۲۵؛ اهدائی رهبر: ۳-۵۳۹

● **القول الفصیح فی تعیین الذبیح / تاریخ / عربی**

al-qawl-ul faṣīḥ fi ta'yīn-iddabīḥ

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

درباره اختلاف تاریخی که آیا اسماعیل یا اسحاق ذبیح بودند و داستانشان در قرآن کریم ذکر شده، در این رساله ترجیح می دهد که اسماعیل بوده است.

چاپ: قاهره، مطبعة المنیریة، ۵ ص، ۱۳۵۳ق، در جزء اول کتاب الحاوی للفتاوی چاپ شده.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۳۴۳/۱۲

آغاز: الحمد لله و سلام علی عبادہ ... و بعد فقد وردت الی فتوی فالسید اسحاق و السید اسماعیل آی الذبیح منہما؛ انجام: و کنت ملت الیه فی علم التفسیر و أنا الان متوقف علی ذلك.

خط: نسخ زیبا بسیار مغلوط، بی کاه، بی تا؛ مجدول؛ گنگ (۶۸-)
[۳۲۳-۶]سم ۲۳×۱۶/۵؛ اندازه: ۲۱ سطر، اندازه: ۲۳۳-۶

● **القول فی الابصار و المبصر / طب / عربی**

al-qawl-u fi-l abṣār wa-l mubṣir

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۳۸۳؛ بخش ۳

نسخه اصل: قاهره، احمد تیمور، حکمة ۹۸؛ کا: احمد بن مصطفی عاشور بلیسی، تا: ۱ جمادی الاول ۱۲۲۳ق [ف: ۱۵۶-]

● **القول فی انواع البحرانات و تفسیر البحران / طب / عربی**

al-qawl fi anwā'-il buḥrānāt wa tafsīr-ul bohrān

جالینوس، ۱۲۹ - ۱۹۹ میلادی

jālīnūs (129 - 199)

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد بیست و پنجم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276263

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۲/۲۰۱۳

● القول الجلی فی فضائل علی علیه السلام / حدیث /

عربی
al-qawl-ul jalī fi fazā'el-i 'alī 'alayh-is salāmسیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūti, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

در این مختصر چهل حدیث از کتب اهل سنت در فضایل و مناقب حضرت علی علیه السلام گرد آورده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۱۸۱

آغاز: بسمله، الحمد لله العلی الکبیر الحمید المجید الولی القدیر احمده و اشکره ... و بعد فهذه نبذة من قطرة من قطرات بحار زاخرة اوردت فيها يسيرا من ذی المناقب الباهرة سيدنا علی کرم الله وجهه؛ **انجام**: الحدیث الاربعون عن عمران بن حصین ان رسول الله صلی الله علیه (و آله) و سلم قال علی منی و انا من علی و هو ولی کل مومن بعدی اخرجه ابن ابی شیبہ و صححه توفی عی کرم الله وجهه سنة اربعین قتله ابن ملجم وله کرم الله وجهه ثلث و ستون و قیل ثمان و سبعون سنة و كانت خلافته خمس سنین و خمسة اشهر کرم الله وجهه و اعاد علينا من برکاته آمین هذه اخر ما اوردناه و تمام ما قصدناه الحمد لله اولاً و آخراً ... و نعم الوکیل
خط: نسخ، کا: زکریا بن محمد شافعی، تا: ۱۰۶۰ق؛
مجدول؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ ۲؛ ۲۳ سطر، اندازه: ۲۵×۱۶سم [اهدائی رهبر: ۲ اختیار ۲-۵۶۲]

القول الجمیل فی بیان تذکرة المسؤولين القول الجمیل فی بیان
سواء السبیل

● القول الجمیل فی بیان سواء السبیل / کلام و اعتقادات /

عربی
al-qawl-ul jamīl fi bayān-i sawā'-is sabīlشاه ولی الله، احمد بن عبدالرحیم، ۱۱۱۴ - ۱۱۷۶ قمری
šāh valī-ol-lāh, ahmad ebn-e 'abd-or-rahīm (1703-1763)

رساله در بیان اصول طریقه عرفانی مکاتب چشتیه و نقشبندیه که مؤلف از مشایخ و اساتید خرد فراگرفته و در ضمن چند فصل به رشته تحریر در آورده است. و در پایان رساله، سلسله سند عرفانی خود را تا پیامبر اکرم (ص) مشخص کرده است.
آغاز: الحمد لله الذی خلق قلوب بنی آدم مستعدة لفیضان الانوار ...
فیقول العبد الضعیف ... هذه فصول مشتملة علی اصول الطریقه
چاپ: این ترجمه به صورت مزجیست و در کلکته هند به چاپ رسیده است.

[ایضاح المکنون ۲/۲۴۸؛ معجم المؤلفین ۱۳/۱۶۹؛ خزانه مفتی ۱/۶۱۵]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۱۶/۱

رجب، تا: احتمالاً اواخر قرن ۱۰؛ مصحح، محشی؛ تملک: عرم بن

عبد الوهاب عرضی شافعی؛ ۱۸۹؛ ۱۹ سطر. [عکسی ف: ۱-۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۲۵۶-عکس

خط: نسخ، کا: ابوبکر بن رجب حسینی، بی تا [فیلمها ف: ۳-۲۴۷]

● القول البلیغ / ادبیات / عربی

al-qawl-ul balīg

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۹۵۲/۱۲-عکس

در مقدمه و مقصد، در بدیع بی کاه، تا: با تاریخ ۱۱۶۱ق [فیلمها ف:

۳-۲۶۹]

● القول التام فی واقعة بیت الله الحرام / تاریخ / عربی

al-qawl-ul tāmm fi wāqi'at-i bayt-il lāh-il ḥarām

محمد بن ابی السورور، ق ۱۱ قمری
mohammad ebn-e ab-es-sorūr (- 17c)

در داستان یورش یمنی ها به مکه در ۲۵ شعبان ۱۰۴۱ که در ۲۸ رمضان خبرش به مؤلف رسیده است. در این جنگ شریف مکه الشریف محمد و امیر مصطفی کشته شده اند. مؤلف در همه جا از شریف مکه و سلاطین عثمانی طرفداری می کند.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۸۵۶/۲

آغاز: بسمله. الحمد لله الذی قطع بسیف الشرع اعناق

المارقین؛ **انجام**: و اما السلطان ابراهیم فتولی الملک يوم الجمعة ۱۷

شوال ۱۰۴۹ كما تقدم و حیث (ناقص).

خط: نسخ، کا: پسر مؤلف، بی تا؛ در صفحه عنوان می نویسد: «رسالة

... لمولانا الاستاذ الشیخ الوالد حفظه الله»؛ ۲۳؛ ۱۸-پ-

[۴۰-۴۱۲] (ف: ۵-۴۱۲)

● قول جاماس حکیم / طب / فارسی

qowl-e jāmas-e hakīm

منظومه ای کوتاه در درمان امراض و نسخه برای معالجه وزینت و غیره که در ۳۵ بیت سروده شده و مطالبش به جاماسب حکیم نسبت داده شده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۵۲۱/۵

آغاز: زماجاس قولی در گر هست خوب xx دواها کند قول

ازعیوب / هر آنکو شراب سفیدی خورد xx بناکام رنج مفاصل

برد؛ **انجام**: ستاند زن اگر ماذوی سوده xx پس انگه در قبل هر روز

یکبار / بریزد با شراب ارغوانی xx گلش راغنچه سازد چهره

گلنار

خط: نسخ، بی کاه، تا: قرن ۱۳؛ ۳؛ ۱۵ سطر، اندازه: ۲۰×۱۵سم [ف:

مخ: ۴-۱۵۴۳]

فرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد بیست و پنجم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276263

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۲/۲۰۱۳

آغاز: الحمدلله خالق الوجود و معدمه و مانح الفضل و ملهمه ... اما بعد فانی منذ نشأت و انا نشوق الی کتاب بجمع اخبار النحویین لمزید اختصاصی بهذا الفن اذ هو اول فنونی. چاپ: القاهرة، مطبعة دارالتألیف، تحقیق محمد ابوالفضل ابراهیم، ۶۴-۱۹۶۵م، در دو جزء، ۶۰۷+۶۰۳ص

نسخه اصل: کتابخانه خاندان مؤلف-قزوین؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۶ق، (پایان جزء اول)، ۷ رمضان ۱۳۰۹ (پایان جزء دوم)؛ یادداشتی از مؤلف درباره کتاب حاضر با مهر «محمد باقر الموسوی» (بیضوی)؛ ۷۷۹ص [عکسی ف: ۵-۲۰۷]

● **بغیة الواعظ فی الحکایات و المواعظ / آداب و سنن /**

عربی

bugyat-ul wā'iz fi-l ḥikāyāt wa-l mawā'iz
ملاحنفی، ابوبکر بن محمد، ق ۱۳ قمری
mollā hanafī, ābū-bakr ebn-e mohammad (- 19c)

کتابی است مفصل در مواعظ و حکایات و احادیث اهل سنت، که مؤلف، کتاب «مورد العذب» تألیف ابن جوزی (-۵۹۷) را با افزودگی هایی گرد آورده است. و مشتمل بر ۲۲ «فصل» می باشد، مؤلف صاحب کتاب «مختصر التبصرة ابن جوزی» و «حادی الأنام إلى دارالسلام» نیز می باشد و در احساء درگذشته است.

[معجم المؤلفین ۳/۷۵]

قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۵۳۴

آغاز: الحمدلله الذی یقظ قلوب العالمین بطاعته من سنة الغفلة و وفقهه للاستعداد لیوم المعاد؛ **انجام:** یا ریح الشمال قتلنی قلب المشوق و لإشواقه تفجعی یا من أعماء الهوی فاستوی عنده
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یشمی مجدول، ۱۰۰گ، ۱۵-۱۶ سطر (۱۹×۱۲)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۳۱-۵۸۶]

● **بغیة الوعاة فی طبقات اللغویین و النحاة / رجال،**

ترجم / عربی

bugyat-ul wu'āt fi ṭabaqāt-il luḡawīyyīn wa-n nuḥāt
سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹-۹۱۱ قمری
soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446-1506)

تاریخ تألیف: ۸۶۸ق

کتاب جامعی در شرح حال طبقات نحویان است، زیرا با مطالعه کتاب های تألیف شده مهمی چون «طبقات النحاه البصریین» نوشته ابوسعید سیرافی، «مراتب النحویین» از ابوطیب حلبی لغوی، «طبقات النحاة» تألیف ابوبکر محمد بن حسن زبیدی، «البلغة فی طبقات ائمه اللغة» اثر قاضی مجدالدین فیروزآبادی او را اقتناع نساخت، لذا پس از مطالعه حدود سیصد جلد کتاب از تألیفات بزرگان بر این امر مبادرت کرد و این کتاب گرانسنگ را در شرح حال و بیوگرافی آنان نگاشت. نویسنده ابتدا به عنوان تیمن اسامی نحویان موسوم به محمد و احمد را آورده و سپس به ترتیب حروف هجا به ترجمه سایر طبقات پرداخت که از زمان تألیف تا کنون مورد استفاده همگان است.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۰۰۴

خط: نسخ، کا: یحیی بن ابی النصر بن حامد، تا: پنجشنبه ۱۹ ربیع الثانی ۱۰۲۵ق؛ تملک: شیخ خضر، محمد بن عیسی بن ابراهیم کورانی حسینی، حسن اصفهانی، تاریخ های تملک ۱۶ صفر ۱۲۶۲ و ۱۲۵۵ و ۱۱۷۰ و ۱۰۳۷ دارد؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی ضربی زرکوب مقوایی، ۱۹۷گ، ۳۱ سطر (۵×۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱۰-۱۹۳۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۵۸۳

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ تملکی به سال ۱۳۴۰ق با مهر «ابوعبدالله» (مربع) و مهر «من کتب ... عبدالله الزنجانی» (بیضوی بزرگ)؛ جلد: تیماج قهوه ای ضربی با ترنج و سرترنج و لچکی دار، ۲۱۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲۸-۱۳۶]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۵۶۱

خط: نسخ، کا: حسین بن معسن سپاهانی، تا: سه شنبه ۱۴ ربیع الاول ۱۲۴۸ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: تیماج تریاکی مقوایی ضربی، ۲۷۸گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۳-۲۵۸]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۸۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و معجم الادبا لیاقوت الحموی و النضار لابی حیان الی غیر ذلك من المعاجم و التعالیق التي لاتحصی و الله اسئل التوفیق لما یرضیه و الهدایة ... سنة احدى و سبعین و ثمانمآیة
خط: نسخ، بی کا، تا: دوشنبه ۱۰ شوال ۱۲۷۴ق؛ واقف: محمد ایرانی مجرد، بهمین ۱۳۵۰؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج ماشی ضربی با ترنج و سرترنج و لچکی، ۲۱۷گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۲۷-۸۹]

← بقاء الآثار فی تکملة ثالی الاخبار < فهرست لآلی الاخبار

● **بقاء اجساد ائمه (ع) در قبور (رساله) / مترقه / عربی**

baqā'-e ajsād-e a'emme dar qobūr (r.)
حسینی اصفهانی، محمد مهدی بن هدایت الله، ۱۱۵۲-
۱۲۱۸ قمری

hoseynī esfahānī, mohammad mahdī ebn-e hedāyat-ol-lāh (1740-1804)

تاریخ تألیف: ۱۲۱۷ق

این رساله در «مطلع الشمس»، «نجوم السماء» و «اعیان الشیعه» که ترجمه مصنف را دارند یاد نشده.

فهرستگان نسخه های خطی ایران (نخا)؛ جلد ششم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276244

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

خط: نستعلیق جلی ممتاز؛ کا: حسین بن علی گلپایگانی، تا: ۱۲۲۸ق؛ ضمیمه نسخه ش ۱۵۸۱۳؛ تملک: محمد اسماعیل؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج، ۱۶ سطر (۱۰/۵×۶/۲)، قطع: جانمازی، اندازه: ۱۰×۱۳سم [رایانه]

س بشاقش ماهی ← چار نام
س بشر کامل ← کوکب دری حجاز

● بشر و بشاشت / قیافه‌شناسی فارسی

bešr va bešāšat

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۷۸۳/۲

آغاز: و ترش روئی از جمله افراد اذی است که در این دو آیت وافی هدایت نهی از آن واقع شده هر چند مناسب چنان بود که فقرات اعجاز آیات این کتاب مستطاب؛ انجام: ترش روئی ای خواجه گر کار تست xx گره بر جبین نیست بر کار تست. بستدل علی کرم الرجل بحسن بشره و بذل بره. استدلال کرده می‌شود بر کریم بودن اصل مرد بخوبی گشاده روئی او و بخشش احسان او تم الباب الحادی عشر و يتلوه الثاني عشر انشاء الله تعالى في سنة ۱۱۱۷

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۱۱۷ق؛ ۱۴ص (۲۷-۴۰)، قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: ۱۴۴۵]

● بشرویه / جغرافیا، تاریخ ایران / فارسی

bošrūye

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۳۳۰/۲۰

خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۷-۳۵۶]

● بشری الکئیب بقاء الحبيب / حدیث / عربی

bušra-l ka'ib bi-liqā'il ḥabīb

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹-۹۱۱ قمری
soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446-1506)

وابسته به: شرح الصدور فی شرح حال الموتی و القبور؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹-۹۱۱)

احادیثی است درباره احوال مرگ و آنچه مؤمن در این حال و در قبر می‌بیند، با نام منابع در آغاز هر حدیث و حذف اسناد آنها، مختصر از کتاب مفصلی است که مؤلف در احوال برزخ تألیف کرده بود.

آغاز: الحمد لله و کفی ... هذا جزء سمیه بشری الکئیب بقاء الحبيب لخفته من کتابی الکبیر الذی ألفته فی احوال البرزخ انجام: اولاد المؤمنین فی جبل فی الجنة یكفلهم ابراهیم و سارة حتی یردهم الی آبائهم يوم القيامة

بعضاً و مما فات ذكره في الابواب المتقدمة؛ ۵۹. ذکر حکایات بعض اصالحین.

آغاز: الحمد لله الذی جعل اللیل لباساً و النوم سباتاً و جعل النهار نشوراً و الحمد لله البدی السابق القوى الخالق الملی الرازق الوفی ... صلوات الله علیه و علی آله الطیبین الطاهرین قال الاستاذ ابوسعید الواعظ ... اما بعد فانه لما كانت الرؤیا الصحيحة فی الاصل مبنیة علی حقایق الاعمال ... قال الاستاذ ابوسعید رحمه الله فلما رأیت العلوم تتنوع انواعاً منها ما یقع فی الدنیا و الدین ... و کان علم الرؤیا من العلوم النافعة دیناً و دنیاً استخرت الله تعالی فی جمع صدر منه سالکاً نهج الاختصار مستعیناً بالله ... قال الاستاذ رحمة الله علیه یحتاج الانسان الی اقامة آداب لیكون رؤیاه اقرب الی الصحة فمنها ان یتعود الصدق فی اقواله لما روى عن النبی ... و فی هذا القدر الذی صدرنا به کتابنا هذا غنیة لمن تأملها و تدبر معانیها اذ لو بسطناه لادی ذلك الی الابرام و الملل.

[کشف الظنون ۱/۲۴۶؛ سزگین ۱/۶۷۰؛ قاهره ۶/۱۷۴]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۵۲۶

آغاز: برابر؛ انجام: الحکیم و رای کسری زوال ملکه فصدقت رؤیاه ... هذا المجری فی التأویل و اعتمد علیه ترشد ان شاء الله.

خطبه مؤلف و قسمت‌های اول فهرست از نسخه ما افتاده و فهرست باب ۵۲ تا ۵۹ در آغاز نسخه حاضر موجود است. پس از آن مقدمه‌ای در اصول علم تعبیر بیان نموده با این سرآغاز: «الحمد لله رب العالمین و صلواته علی سید المرسلین و علی آله الطیبین و علی اصحابه الکرام المتتبعین اعلم وفقک الله انما یحتاج الیه المبتدی ان تعلم ان جمیع ما یری فی المنام علی قسمین فقسم من الله تعالی و قسم من الشیطان»، این مقدمه در نسخه حاضر تا برگ ۲۰ ادامه یافته و پس از آن مؤلف شروع به مطالب کتاب نموده؛ بی کا، تا: قرن ۸؛ در نسخه حاضر کتاب از [برگ ۲۰] شروع و تا باب ۵۸ ادامه می‌یابد و باب ۵۹ در اول نسخه صحافی شده است؛ مقابله شده؛ تملک محمد حسن بن عبدالرحیم علوی رضوی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای لولادار، ۳۴۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۳۶-۴۹]

● بشارتیه / گوناگون / فارسی

bešāratīye

قائنی خراسانی، احمد بن محمد، ق ۱۳ قمری
qāyenī xorāsānī, ahmad ebn-e mohammad (- 19c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۳۵۱

آغاز: بسمله. منجی و موید عقول دراک و مسائل سائلان ... هوش و ادراک حمد و سپاس یقیاس و؛ انجام: و رفع شده فشار قبر و سهولت آن و انیس و مونس در حین اموال و وحشت‌های.

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فنا)؛؛ جلد ششم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276244

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱-۹۹۲]

به تاریخ خرابی دهلی < وقایع خرابی دهلی

● تاریخ خراسان / تاریخ / فارسی

tārīx-e xorāsān

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۸۵۰

آغاز: و (بغلان) و (والحج) و بدخشان؛ انجام: در ماه رجب به مشهد معاودت نمود

ناقص؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: معارق (احتمالا)، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: کاغذ، اندازه: ۲۱×۲۸سم [رایانه]

به تاریخ خسروی < زبده التواریخ

به تاریخ خط و نقاشی < قلمیه

● تاریخ خلافت امیر المؤمنین (ع) / تاریخ معصومین /

فارسی

tārīx-e xelāfat-e amīr-al-mo'menīn

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۵۶۰

آغاز: بسمله، خلافت حضرت امیر المؤمنین علی بن ابی طالب رضی الله عنه ... چون عثمان را بکشتند مردمان؛ انجام: ترا خاطری دراک و بلاغتی کامل و عبارتی بارع و فصاحتی شامل خط: نستعلیق، بی کا، تا: ذیحجه ۹۶۶ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوایی کاغذ آبی، ۲۴۰گگ، ۱۹ سطر (۵/۱۰×۲۱)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲-۴۷۸]

● تاریخ خلفاء / تاریخ / فارسی

tārīx-e xolafā'

ابرقوهی، اسماعیل، ق ۷ قمری

abarqūhī, esmā'īl (-13c)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱۹۲/۲-۳

نسخه اصل: مجلس؛ خط: نستعلیق، کا: محمد کاتب سجستانی، بی تا؛ جا: سجستان [فیلمها ف: ۲-۹۶]

● تاریخ الخلفاء / تاریخ / عربی

tārīx-ul xulafā'

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹-۹۱۱ قمری

soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446-1506)

کتابی است مشهور در شرح حال خلفا از دوران ابوبکر تا زمان مؤلف که به شرح حال المتوکل علی الله ابوالعز عبدالعزیز بن

یعقوب (۸۱۹-۹۰۳ق) پایان می پذیرد. سیوطی ضمن یاد کرد از هر یک از خلفا چکیده ای از وقایع مهم دوران آنها و زندگی بزرگان دین و دانش معاصرشان را ذکر کرده است. در پایان هم منابع تألیف و ارجوزه ای در نام خلفا و تاریخ وفاتشان آمده است.

آغاز: أما بعد حمد الله الذی وعد قوفی و اوعد فعفا ... فهذا تاریخ لطیف ترجمت فيه الخلفا امرا المؤمنین القائمین بأمر الامة من عهد أبی بکر الصدیق رضی الله عنه إلى عهدنا هذا علی ترتیب زمانهم الأول فالأول و ذکرت فی ترجمة کل منهم ما وقع فی أيامه من الحوادث المستغربة و من کان فی أيامه من أئمة الدین و أعلام الامة.

چاپ: القاهرة، المكتبة التجارية، تحقیق محمد محیی الدین عبدالحمید، الطبعة الثالثة، ۱۹۶۴، ۵۳۵ص؛ السعودية، دار المنهاج، الطبعة الاولى، ۱۴۳۰ق، ۷۰۰ صحیفه

[دنا ۷۰۳/۲؛ الاوقاف العامة موصل ۲/۲۱۲؛ کشف الظنون ۲/۲۹۳؛ دلیل مخطوطات السیوطی ص ۲۲۲-۲۲۲]

شرح و حواشی:

۱- میزان الدین فی معرفة الیقین؛ سپهر، عبدالحسین (۱۲۵۰-۱۳۱۲)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۶۹۴

آغاز: برابر؛ انجام: فتنه التار علی اعظمها و اسئل الله ان یقضینا الی رحمته الواسعة قبل وقوع فتنه المأة التاسعة بجاه نبیه محمد صلی الله علیه و سلم.

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱ محرم ۹۹۰ق؛ از روی نسخه مورخ ۸ جمادی الاول ۹۸۷ق، مجدول، با سرلوح زرین و مرصع نفیس، با کتیبه؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ کاغذ: سمرقندی حنایی آهار مهره، جلد: مقوا رویه کاغذی عطف میشن قهوه ای، ۲۰۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۸-۳۷۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۲۲۳

آغاز: برابر؛ انجام: لا تعدوه فصرفت عنه الی عثمان فلما قتل.

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ دارای یک سرلوح؛ کاغذ: نخودی، جلد: چرمی ضربی، ۹۸گگ، ۱۹ سطر (۷/۱۳×)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۷-۳۰]

۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۵۳۱

بی کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: خشتی [ف: ۸۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۷۹-فیروز

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۶۰۲ص، ۱۸ سطر، اندازه: ۳۱×۳۳سم [ف: ۲۱-۳۳]

۵. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۱۰۱-۱

خط: نسخ خوش، کا: محمد بن محمد حسین حسینی رشتی، تا: ۱۲۳۶ق؛ تملک: دولت شاه محمد علی قاجار پسر فتح علی شاه؛

۴۹۹گگ [رشت و همدان: ف: ۱۰۹۷]

۶. قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۴۴عکسی

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فنا)؛ جلد ششم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276244

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۸۰۳
خط: نسخ، کا: غلام محیی الدین، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، با
کمند کشتی؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ کاغذ: حنایی، جلد:
مقوا، ۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۵-۱۲۵]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۸۰۳
آغاز: بسمله، و سلام علی عباده الدین اصطفی؛ انجام: و الله تعالی
اعلم بالصواب و الیه المرجع و الماب.
خط: نسخ، کا: غلام محی الدین، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

● شعله و آه = داستان شه زاده ملک محمود شمسه

بانو / داستان / فارسی

šo'le va āh = dāstān-e šah-zāda malek mahmūd šamse
bānū

منشی غیوری

monši-ye qayūri

ترجمه منشی غیوری از هندی به دستور شاه عالم.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۲۶-۱

نسخه اصل: بادلیان ۴۸۲ اوزلی ۱۶۷ (۲۶ پادشاهی شاه عالم)؛
خط: نستعلیق، کا: محمد عظیم، تا: ۳ جمادی الثانی ۱۱۹۸ق؛
۹گ، ۱۵ سطر [قیلمها ف: ۱-۱۱۳۴]

● شعور الموجودات / کلام و اعتقادات / عربی

šu'ūr-ul mawjūdāt

نظام العلماء تبریزی، محمود بن محمد، - ۹۱۲۷۱ قمری
nezām-ol-'olamā tabrizī, mahmūd ebn-e mohammad (-
1855)

اهداء به: محمد شاه قاجار

تاریخ تألیف: شب جمعه ۱۱ ذیقعده ۱۲۵۵ق

در اسرار بعضی از عبادات و اثبات اینکه همه موجودات (از
حیوانات و نباتات و جمادات) دارای شعور می باشد. مؤلف این
رساله را با ادله نقلیه نگاشته و ادله عقلیه را در پایان آن به دستور
سید ابوالقاسم مازندرانی مشهور به سید محمد مجتهد افزوده
است.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۶۹۷/۲

آغاز: الحمد لله الذی هدانا الی شرایع الأحکام و اولانا مدارک
الحلال و الحرام و اوجب علینا الصلاة و الصیام و حتم لنا الزکاة و
الخمس و الاحرام؛ انجام: اللهم اجعلنا ممن عرفهم و قبل و لا
یتهم و سلم لهم، و لیکن هذا آخر ما اردنا ایراده
خط: نستعلیق، کا: محمد بن ابی طالب شوشتری، بی تا؛ جلد: تیماج
قهوه ای، ۲۵گ (۶۱-۸۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۵-۶۱]

۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۸۳۳/۲

چون قدح پرباد در میدان او xx چشم قربان گشته صورت مان او؛
آغاز آذر و سمندر: نامش عشق است و حسن دفتر xx آتش ساقی
ست کو سمندر؛ انجام: آن یکی زود سر به باد دهد xx آن یکی
دیرتر مراد دهد / غنچه بوس چنگ را خم زد xx از رها وی
راهزن دم زد
خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ ۵۰گ، ۱۹ سطر،
اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۵-۲۷۰۶]

● الشعلة الظفریة / کلام و اعتقادات / فارسی

aš-šo'lat-oz-zafarīyya

کنتوری، محمدقلی بن محمد حامد، ۱۱۸۸-۱۲۶۰ قمری
kantūrī, mohammad qolī ebn-e mohammad hāmed
(1774 - 1844)

وابسته به: شوکه عمریه؛ دهلوی، محمد رشیدالدین (قرن ۱۳)
ردی است بر کتاب «الشوکه العمریه» نوشته رشید الدین خان
شاگرد عبدالعزیز دهلوی صاحب «التحفة الاثنی عشریة» در رد
«البارقة الضیغیة» که نوشته سلطان العلماء سید محمد بن سید
دلدار علی است در مسأله تحلیل معتین. پس از سید محمد قلی
سید محمد نیز با کتاب «الضربة الحیدریة» آن کتاب را رد کرده
است.

آغاز: بسمله الحمد لله الفتح المباح اهل الجود و السماح

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۷۷۵

آغاز: میکنند چنانچه در احیا العلوم گفته ثم ظهر بعد ذلك؛
انجام: الی البحر و لا یشاول امامت فیه بمرض منه او نحوه انتهى.
خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت
۱۳۷۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۱۲۹ص، ۱۹ سطر [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۴۱۹

آغاز: برابر؛ انجام: از حضرت رسول ... و هذا آخر المقالة ... من
فضل الله المتعال ان ... يوم جزاء الاعمال.
خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، بی تا؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، اسفند
۱۳۷۶؛ ۲۴۹ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۶سم [رایانه]

● شعله النار / حدیث / عربی

šu'lat-un-nār

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)
رساله ای است در توصیف تصوف و متصوفه و فرق مختلف آن
(متصوفه خلص و متصوفه فلاسفه و ...). مؤلف در آغاز این
رساله به شرح مختصر حدیث قدسی «و جمعت له الشریعة و
الحقیقه» - که بیانگر فضیلت پیامبر (ص) بر سایر انبیاء از حیث
علم به باطن و ظاهر است - پرداخته است.

فهرستگان نسخه های خطی ایران (نخ)؛ جلد بیست و یکم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276259

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

خلعی، علی بن حسن، ۴۰۵ - ۴۹۲ قمری
xela'ī, 'alī ebn-e hasan (1015 - 1100)
[الفهرس الشامل للتراث العربی الاسلامی المخطوط، الحدیث النبوی و علومه،
۶۴۸/۱ و ۱۷۹۹/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۷۳/۲
آغاز: بسمله. صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم
تسلیمآ. قرأت علی الشیخ الامام الاوحد؛ انجام؛ و النصح أرخص
مایع... آخر الجزء المنتقی و الحمد لله وحده
نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال، ماریدید اسپانیا، ش ۱۸۰۰؛ خط:
مغربی، کا: یحیی بن ابی طالب، تا: شنبه ۱۸ جمادی الثانی ۷۰۹ق؛
۱۳ص (۲۳-۳۵)، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۳-۲۸۳]

● جزء ایمان / حدیث / فارسی

juz'-e īmān
عبدالباری، ق ۱۱ قمری
'abd-ol-bārī (- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۰۶۰ق
مؤلف چهل حدیث از کتاب داستان غم انتخاب نموده و با شرح
و توضیح لازم در این رساله آورده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۱۶۵/۷۷

خط: نستعلیق هندی، بی کا، بی تا؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۷ص
(۱۴۲۲-۱۴۲۸)، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۰×۱۵/۵سم [ف: ۴۵-۵۲]

● جزء فی الصلاة علی النبی / حدیث / عربی

juz'-un fi-ṣ Ṣalāt 'ala-n nabī
قاضی اسماعیل بن اسحاق، - ۲۸۲ قمری
qāzī esmā'īl ebn-e eṣhāq (- 896)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۴۶/۳ عکسی

آغاز: بسمله. اخبرنا ابو محمد عبدالرحمن بن عمر بن محمد بن
سعید الیزاز المعروف بابن النحاس قراءة علیه قال قرأت علی ابی
القاسم اسمعیل ابن یعقوب ابن ابراهیم ابن احمد بن البختری
البغدادی المعروف بابن الجراب
نسخه اصل: کتابخانه کوپریلی در ترکیه شماره ۴۲۸ (فهرس
مخطوطات مکتبه کوپریلی ۲۲۱/۱-۲۲۳)؛ خط: نسخ، بی کا، تا:
۱۷ سطر [عکسی ف: ۴-۹۳]

● جزء فی القبول و الرد / حدیث / عربی

juz'-un fi-l qabūl wa-r radd
سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

عروس حجله و جوب که باستار اشعه انوار از نواظر آفرینش
محبوب بود سیمای زیبای ذات را بهر ذات صفات ثنویه آرایش
نمود؛ انجام؛ و این رساله را که تواریخ الحسنی نام گشت مشتمل
آمد بر یک مقدمه در ذکر حالات و مقالات بعضی منسوبان ... و
ما توفیقی الا بالله رب الاریاب و ما استظهاری الا باغمضا اهل
الدراية من اولی الالباب عمایری خطاء غیر صواب و یوجب منهم
عقاب اللوم لامن التحسین الثواب
خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ یادداشت تملکی مورخ ربیع لاثانی
۱۲۹۶؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: چرمی، ۱۲۰ص، ۲۱ سطر، اندازه:
۲۸×۱۸سم [ف: ۳-۱۳۳۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۰۴۳-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلها ف: ۳-۷]

← الجزء الذی لایتجزا < مقاله فی الجزء الذی لایتجزا

← الجزء الذی لایتجزی < البرهان السلمی علی نفی الجزء الذی
لایتجزی

← الجزء الذی لایتجزی < ابطال الجزء الذی لایتجزی

● الجزء الرابع من حدیث شعبة بن الحجاج و سفیان

بن سعید الثوری مما أغرب بعضهم علی بعض / حدیث /

عربی

al-juz'-ur rābi' min ḥadīṭ-i šu'bat ibn-i ḥajjāj wa
sufyān ibn-i sa'īd al-ṭawrī mimma 'agraba ba'ḍ-a-hum
'alā ba'ḍ

نسائی، احمد بن علی، ۲۱۵ - ۳۰۳ قمری

nesā'ī, ahmad ebn-e 'alī (831 - 916)

[تاریخ نگارش های عربی ۲۴۶/۱-۲۴۹؛ الفهرس الشامل، الحدیث النبوی و
علومه ۷۰۷/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۷۳/۶

آغاز: بسمله. صلی الله علی سیدنا و مولانا محمد و علی آله و
صحبه و سلم تسلیمآ. أخبرکم الشیخ... رکن الدین؛ انجام؛ آخر
الجزء و الحمد لله رب العالمین
نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال، ماریدید اسپانیا، شماره ۱۸۰۰؛
خط: مغربی، کا: یحیی بن ابی طالب، تا: پنجشنبه ۲۸ رجب
۷۰۹ق؛ ۱۹ص (۴۹-۶۷)، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۳-۳۸۴]

● الجزء المنتقی من العشرين جزء المنتخبة من رواية

أبی الحسن علی بن الحسن بن الحسن الخلی

الشافعی = فوائد الخلی / حدیث / عربی

al-juz'-ul muntaqī min-al 'išrīn juz'-il muntaxaba min
riwāyat-i abī-l-ḥasan 'alī ibn-il ḥasan ibn-il ḥusayn al-
xila'ī aš-šāfi'ī = fawā'id-ul xila'ī

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد دهم؛ به کوشش مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان اسناد

DIA 276248

و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲

جزیره کرت < تاریخ کرید

شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹ص (۷۴-۴۶)، ۱۵ سطر، اندازه:
۲۱×۲۱سم [ف: ۲۱-۲۳۹]

● جزیره مثنوی = مفردات مثنوی / شعر / فارسی

● جزیل المواهب فی اختلاف المذاهب / شرح حدیث /

jazīre-ye masnavī = mofradāt-e masnavī

عربی

ورداری، یوسف بن محمد، - ۹۵۳ قمری

jazīl-ul mawāhib fi ixtilāf-il maḏāhib

vardārī, yūsof ebn-e mohammad (- 1547)

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūfī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

وابسته به: مثنوی معنوی = مثنوی مولوی؛ مولوی، جلال الدین
محمد بن محمد (۶۰۴-۶۷۲ق)

رساله‌ای در بیان اختلاف فرق و مذاهب اسلامی از دیدگاه اهل
سنت در چند «فصل» است. مؤلف در ابتدا با تمسک به چند آیه
شریفه همچون «یرید الله بکم الیسر و لایرید بکم العسر» و نیز
احادیثی که نزد اهل سنت معتبر است، همچون «فإن أصحابی
منزلة النجوم فی السماء فأیما أخذتم به اهتدیتم و اختلاف
أصحابی لکم رحمة» به مسأله اختلاف پرداخته و آن را نتیجه
اجتهاد صحابه دانسته و نتایج آنها را رحمت می‌داند و می‌گوید:
«عرف بذلك أن اختلاف المذاهب فی هذه الأمة خصیصة
فاضلة لهذه الأمة و توسیع لهذه الشریعة السمحة السهلة ...»
(حسین متقی)

آغاز: بسملة، الحمد و کفی و سلام علی عباده الذین اصطفی؛
روی الیهقی رحمه الله فی المدخل بسنده عن ابن عباس رضی
الله عنهما قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم مهما اوتیتم من
کتاب الله فالعمل به لا عذر ...

۱. قم؛ معشی؛ شماره نسخه: ۱۵۳۲/۹؛ عکسی

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در مادرید اسپانیا، ش ۱۵۴۴؛ خط:
نسخ، بی‌ک، تا: قرن ۱۰؛ ۷ص (۱۱۰-۱۱۶)، ۲۳ سطر [عکسی ف: ۴-۴۵۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۲۰۱

آغاز: برابر؛ انجام: و شرط واقفها ان لایترل بها الشافعی ... کان
اولا مالکیا کأیه

خط: نسخ، کا: زکریا بن محمد شافعی، تا: ۱۰۶۰ق؛ مجدول؛
کاغذ: نخودی، جلد: مقوا عطف گالینگور، ۵گ، ۲۳ سطر،

اندازه: ۲۵×۱۶سم [اهدائی رهبر: ۲ اختیار - ۲۵۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۰/۳۱ کر

آغاز: برابر؛ انجام: قاضی القضاة جمال الدین یوسف بن ابراهیم
بن حملة الدمشقی الشافعی کان حنبلیاً ثم انتقل إلی مذهب
الشافعی مائة سنة ثمان و ثلثین و سبعمائة ابوحیان کان اولاً علی
مذهب هل الظاهر ثم انتقل إلی مذهب الشافعی

خط: نستعلیق تحریری، کا: حاج صالح قرطبی، تا: ۱۱۲۱ق؛
مصحح، مجدول، بر فراز برگ نخست چنین آمده: «کتاب جزیل
المواهب فی اختلاف المذاهب تألیف المولی الشهیر للآفاق خاتمة
المجتهدین علی الإطلاق جلال الدین السیوطی، قدس الله سره و
نور ضریحه و قبره»؛ کاغذ: فرنگی نخودی نازک آهار مهره، ۶گ

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۵/۶-فیروز

آغاز: حمد بلا غایت و بی حد و شکر لا یحصی و لا یعد مر آن
خدای را ... اما بعد مدتی بود که این نامراد و پر تاسف اعنی
غمناک سینه چاک یوسف تبع مثنوی ... می کردم روزی بعضی
از طالبان حقائق ... التماس کردند که مثنوی مولانا بحرست بی
حد ... مگر بعضی از لآکی منظومه وی ... در رشته ایجاز و انتخاب
کشیده شود؛ انجام: این نه نجم است و نه رمل است و نه خواب
xx وخی حق و الله اعلم بالصواب / این چنین فرمود ملانای ما xx
کاشف اسرارهای کبریا؛

خط: نستعلیق، بی‌ک، تا: ۱۰۸۰ق؛ مذهب؛ کاغذ: دولت آبادی

فرستگان نسخه‌های خطی ایران (فخا)، جلد دهم، به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان اسناد

DIA 276248

و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا بسیار مغلوط، بی ک، بی تا؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه،
جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه ای، ۲ گگ (۵۹-۶۰)، ۲۱ سطر،
اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۶-۳۲۲]

● بلوغ المراد من فضل سید العباد فی تخمیس بانث

سعاد / شعر / عربی

bulūg-ul murād min faḍl-i sayyid-il 'ibād fī taxmīs-i
bānat su'ād

اشرفی، خلیل

ašrafī, xalīl

وابسته به: قصیده بانث سعاد؛ کعب بن زهیر (-۲۶)

مؤلف چندین بار به زیارت خانه خدا و مدینه مشرف شده است.
در سفری به همراه امیر الحاج مصری به زیارت رفته و پس از
زیارت قصد بازگشت داشته که امیر الحاج به وی اجازه
مراجعت نداد، لهذا به تخمیس قصیده برده پرداخته و بعد از
خواستی که پیامبر را دیده امیر الحاج اجازه داده است که
بازگردند.

آغاز: الحمد لله بكل لسان بعدد عدد الانفاس فی جمیع الاحیان
حمدا یلیق بجلال عظمته کما اثنی علی نفسه فی التوراة و
الانجیل و الفرقان ... بانث سعاد فقلبی الیوم مبتول xx و فیه شوق
الی الاحباب موصول / من وجدهم فی طوی الاحشاء معلول xx
قد زاد جباً فلا یلهیه تحویل-متمم اثرها لم یفد مکبول
[الاقواف العامة ۱۰۳/۳]

۱. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه: ۱۵/۴

آغاز: برابر؛ انجام: قد أخلصوا طاعة من نصر دینهم xx و لیس غل
مقیم فی صدورهم-و ما لهم عن حیاض الموت تهلیل
خط: نسخ زیبا، کا: ابراهیم بن عبدالرحمن ناسخ طرابلسی حنفی
نزیل صالحیه دمشق، تا: قرن ۹، جا: صالحیه دمشق؛ جلد: تیماج
قهوه ای سوخته ضریبی، ۶ گگ (۷۰-۷۵پ)، اندازه: ۲۱×۱۵/۵سم
[ف: ۱-۱۷]

۲. یزد؛ محمود آبادی، میوزا حسن؛ شماره نسخه: ۳۰/۴

بی ک، بی تا؛ قطع: رحلی [نشریه: ۴-۴۵۶]

● بلوغ المرام / عربی

bulūg-ul marām

حنفی، ابوبکر علی بن عبدالله

hanafī, abū-bakr 'alī ebn-e 'abd-ol-lāh

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۱۷۸

آغاز: بسمله، الحمد لله و کفی و سلام علی عباده الذین اصطفی؛

انجام: فاکلنا حتی و استوقنا انتهى سنة ۱۱۱۵

مقری، محمد بن احمد، ق ۱۰ قمری

maqrī, mohammad ebn-e ahmad (- 16c)

در یازده «فصل».

[المخطوطات المصورة ۴۳۱/۱]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۸۵۲/۲

کاتب = مؤلف، تا: یکشنبه ۱۸ محرم ۹۹۷ق؛ مجدول؛ کاغذ:

دولت آبادی، جلد: میشن قهوه ای ضریبی، ۶۶ گگ (۴۹-پ-۱۱۴ر)،

۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۷×۱۷/۸سم [ف: ۵-۲۱۰]

س بلوغ الارب < الاستعارة

● بلوغ الامة للمحة الائمة / رجال / عربی

bulūg-ul umma li-lamḥat-il a'imma

سماوی، محمد بن محمد طاهر، ۱۲۹۲-۱۳۷۰ قمری

samāvī, mohammad ebn-e mohammad tāher (1875-
1951)

ارجوزه ای است در ۱۵۰ بیت که شرح حال و نسب هر یک از
چهارده معصوم (ع) را به اختصار در «لمحه» خاص آنان آورده
است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۷۷۵/۱۰

آغاز: الحمد لله العظيم الأمد xx ثم الصلاة للنبي احمد؛ انجام: و

برضاء الله عنی من انا xx من من انا حق اقول من انا

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲۶ شعبان ۱۳۱۹ق؛ جلد: تیماج فرنگی،

۴ گگ (۷۴-۷۷ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۴۴-۵۹]

● بلوغ المآرب فی قص الشوارب / حدیث / عربی

bulūg-ul ma'ārib fī qaṣṣ-iš šawārib

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹-۹۱۱ قمری

soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446-1506)

احادیث و روایت هایی که از حضرت پیامبر اکرم (ص) درباره
آداب گرفتن شارب، روایت شده در این رساله گرد آورده شده
است.

آغاز: الحمد لله و کفی ... أخرج البخاری و مسلم عن ابن عمر عن
النبي صلى الله عليه وسلم.

انجام: قال رأيت عبدالله بن عمر قد احفى شاربه حتى كأنه قد
نتفه.

چاپ: لاهور، مطبع محمدی، چاپ سنگی، ۴ص، در ضمن
رسائل سیوطی چاپ شده.

[الاقواف العامة بغداد ۵۸۷/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۳۴۳/۸

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فنا)؛ جلد ششم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276244

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲، در عصر مؤلف؛ جلد: مقوایی
عطف تیماج قهوه‌ای، ۴۱ گگ (۲۱۰-۲۵۰ پ)، ۱۲ سطر، اندازه:
۱۵×۱۰ سم [ف: ۱۱-۳۵۸]

۲. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه: ۲۳۳/۲

خط: نسخ، کا: حاجی بن شریف بهبهانی، تا: قرن ۱۲؛ ۳۴ گگ
(۵۳-۸۶)، اندازه: ۱۱×۱۶ سم [ف: ۱-۱۰۴]

۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۶۴۸/۱

خط: نستعلیق، کا: علی بن احمد بن علی بن نوح بحرانی، تا:
شوال ۱۱۱۵ق؛ مصحح؛ ۱۳ گگ (۱-۱۳)، اندازه: ۵×۱۴/۵×۲۱ سم
[نسخه پژوهی: ۳-۱۱۱]

۴. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه: ۲۵/۲

خط: نسخ، کا: سید ابوالقاسم (محرر) نجفی اصفهانی، تا: ۱۳۳۹ق؛
جلد: تیماج قرمز، ۱۲ گگ (۲۲۱-۲۳۲ پ)، ۱۹-۲۰ سطر، اندازه:
۱۶/۵×۲۰/۵ سم [ف: ۱۳]

← بلقیس نامه ← سلیمان و بلقیس
← بلقیس و سلیمان ← سلیمان و بلقیس

● **بلقیس و سلیمان** / شعر، تاریخ پیامبران / فارسی

belqeys va soleymān

حیاتی گیلانی، ۱۰۲۸ قمری

hayātī gīlānī (- 1619)

مثنوی درباره قصه سلیمان و داستان مور و ملخ و سیمرخ و هدهد
و بارگاه بلقیس و نامه‌های متبادله میان آنان که به شعر درآمده و
در آن از نورالدین جهانگیر پادشاه ستایش شده است.
[الذریعه ۱۴۸/۲ و ۱۲۰/۹ و ۴۰۴/۹ و ۲۲۷/۱۲؛ فهرستواره متزوی ۱۵۶۲/۳ و
۳۰۶/۱۰]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۵۶۵/۲

آغاز: در این گفتگو در قفل و بندست xx هزاران جان در این
آتش سپندست؛ **انجام**؛ ز کاکل هر یکی دامی به راهی xx گرفته
در شکنج زلف ماهی

خط: نستعلیق، بی کا، تا: اواخر قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛
کاغذ: ترمه سمرقندی نازک، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی، ۱۲۳ گگ
(۱۵۱-۲۷۳ پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۸/۱۲×۲۱/۸ سم [ف: ۸-۴۲۲]

← بلوای هند ← شورش هندوستان
← بلوای هند و داستان خانم انگلیسی ← سرگذشت خانم
انگلیسی در بلوای هندوستان
← البلوغ ← ما یعلم به البلوغ

● **بلوغ الآداب فی لطائف العتاب** / ادبیات / عربی

bulūg-ul ādāb fī laṭā'if-il 'itāb

نسخه اصل: چستر بیبی ۳۰۵ و ۳۰۸ و ۳۲۲ [ف: ۱۵۶]
۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۹۲-ف

نسخه اصل: گوتا ۵۳۱/۱ (۴۰۲)؛ خط: نسخ، بی کا، تا: سه شنبه ۱۹
ربیع الاول ۸۲۴ق؛ ۷۷ گگ [فیلمها ف: ۱-۲۳]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۵۵ بخش ۳

همان نسخه بالا [ف: ۹۷]

● **بلغة المحتاج فی مناسک الحاج** / فقه / عربی

balāgāt-ul muḥtāj fī manāsik-il ḥāj

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹-۹۱۱ قمری

soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446-1506)

تاریخ تألیف: شب دوشنبه ۱۸ جمادی الثانی ۸۷۱ق

در این رساله واجبات و مستحبات حج بیان شده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۱۸۹

آغاز: بسمله، الحمد لله و الصلاة والسلام على رسول الله اذا وصل
قاصد النسك الى الميقات حرم ان يجاوزه بغير احرام؛ **انجام**؛ و
ردنا سالمين عامين الى ساعين (كذا) غانمين ... هذا آخر بلغة ...
احدى و سبعين و ثمانمائة

خط: نسخ، کا: زکریا بن محمد شافعی، تا: قرن ۱۱؛ نسخه توسط
عبدالحمید بن حامد بن عسکری حسینی سامانی در کشمیر
تصحیح و مقابله شده، مجدول، دارای کمنند به لاجورد؛ هدایای:
رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: نباتی آهاری، جلد: مقوا، ۴ گگ،
۲۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵ سم [اهدائی رهبر: ۱/۲۱-۱۸۸]

● **بلغة المحدثین** / رجال / عربی

balāgāt-ul muḥaddithīn

بحرانی، سلیمان بن عبدالله، ۹۱۰۷۵-۱۱۲۱ قمری

bahrānī, soleymān ebn-e 'abd-ol-lāh (1665-1710)

تاریخ تألیف: ۸ صفر ۱۱۱۲ق

مؤلف، پس از تألیف مقداری از کتاب «معراج اهل الکمال»
خود، خواست کتابی بسیار مختصر درباره موثقین از رجال
تألیف کند بدون گفتگوهای مفصل و شامل ملخص آرائش تا
کمکی باشد از برای کسانی که با حدیث سر و کار دارند.

آغاز: الحمد لله الذى جعل تفاوت مراتب الرجال و ارتقاء هم الى
معارج الکمال على قدر روايتهم.

انجام؛ و سیاتی بسط البحث فيه فی ترجمته فی حرف الباء من
کتاب معراج اهل الکمال ...

چاپ: قم، ۱۴۱۲ق

[الذریعه ۱۴۶/۳ و ۱۴۸ س ۱۲]

۱. قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۴۳۶۰/۲

آغاز و انجام: برابر

فرستگان نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد ششم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276244

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲

- تیماج مشکى، گک ۸، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵×۱۱سم [ف: ۱-۲۹۸]
۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۴۹۱/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حامد مردوخى، تا: ۱۲۳۴ق؛ جلد: مقواعى عطف
تیماج قهوه‌ای، گک ۱۱ (۸۲-۹۲پ)، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم
[ف: ۴-۳۴۰]
۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۱۱۷/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، یخته، بی کا، تا: ۱۲۶۸ق؛ گک ۱۰ (۵۱-۶۰پ) [ف: ۲-۳۷]
۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۶۲۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۳۳۰ق؛ کاغذ: نخودی، ۱۲ سطر (۱۷×۱۰)،
اندازه: ۱۷×۲۲سم [الفائی: ۱۰۱]
۸. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۲۲۵/۵
آغاز و انجام: برابر
نام مؤلف به قرینه آغاز و انجام تعیین شد؛ خط: نسخ، کا: احمد
بن شیخ مصطفی ترجانی، تا: ذیقعد ۱۳۳۳ق؛ جلد: مقوا قهوه‌ای
عطف تیماج، گک ۱۲ (۲۲۲-۲۳۳پ)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱-۱۹۸]
۹. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه: ۲۲۸/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، مغرب، بی کا، بی تا؛ کاغذ: حنایی آهارى، جلد: تیماج
عناپی، ۷ص (۴۰-۴۶)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۷۳]
۱۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۹۳۱۰/۴
آغاز و انجام: برابر
نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، مغرب، بی کا،
بی تا؛ جلد: تیماج مشکى، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲-۳۷۴]

آغاز: الحمد لله الذى من على عباده بارسال رسله ... هذا كتاب
تثبيت دلائل نبوط نبينا محمد رسول الله صلوات الله عليه و سلامه؛
انجام: فاخذوه اسيراً و اتوا به ابا بكر الصديق
نسخه اصل: شهيد على پاشا (سليمانيه) استانبول، ش ۱۵۷۵. هر دو
جزء؛ خط: نسخ، بی کا، تا: احتمالاً قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛
مصحح؛ گک ۳۱۳، ۱۷ سطر [عکسى ف: ۲-۱۱۲ و ۱۱۷]

● التثبيت عند التبييت = سؤال القبر (ارجوزة) = فتنة
المقبور = التبصرة / كلام و اعتقادات، شعر / عربى
at-taṭbīt 'ind-at tabyīt = su'āl-ul qabr (urjūza) = fitnat-
ul maqbūr = at-tabṣira

سيوطى، عبدالرحمن بن ابى بكر، ۸۴۹-۹۱۱ قمرى
soyūfī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446-1506)
ارجوزه کوتاهی است در ۱۷۵ بیت، در سؤال قبر و آمدن نکیر و
منکر و تلقین اموات، با اشاره به بعضی روایات مربوط بدین
موضوع و تصریح بنام راویان آنها.
آغاز: الحمد لله على الاسلام xx و الشکر لله على الانعام / و افضل
الصلوة و الثناء xx على النبى ختم الانبياء.
انجام: آياتها كانجم درية xx فى مائة و نصفها سرية / فالحمد لله
على ما يلهم xx ثم على نبیه اسلم
چاپ: قاهره، مطبعة الحسينية؛ فاس، ۱۳۱۴ و ۱۳۲۱ق.
[دنا ۷۸۸/۲؛ الاوقاف العامة موصل ۱۰/۲ و ۱۰/۷ و ۲۹۰/۲]

شرح و حواشی:

۱- جمع الشیت شرح آیات التبییت عند التبییت؛ مغلومی، حسین بن
ابراهیم (۱۲-)

۱. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۲۰۲/۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالله بن احمد بن عثمان شافعی بغدادی، تا: با
تاریخ ۱۰۹۵ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج زرد عطف تیماج
قرمز، ۴ص (۱۵۶-۱۵۹)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۱۵۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۰۰/۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسى ف: ۱-۴۵۶]

۲. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۱۴۳/۳

خط: تحریری، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «منه»؛ کاغذ:
لیمویی، جلد: مقوایی با رویه پارچه گلدار، گک ۱۳ (۷۷-۸۹پ)،
اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۱۸۴]

۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۷۲۱/۴

خط: نسخ، کا: مصطفی اعور ثاوجی، تا: ۱۱۹۱ق؛ گک ۹ (۲۸-۳۶)،
اندازه: ۱۷×۱۰/۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۷۵]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴۲/۳-۳۴۳/۳-۱۶/۱۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن ملاهادی خضرائی، تا: ۱۲۲۱ق، جلد:

● تثقیف التعریف بالمصطلح الشریف / انشاء / عربى
taṭqīf-ut ta'rīf bi-l-muṣṭalaḥ-iš šarīf

محبی دمشقی، عبدالرحمان بن مقر، ق ۸ قمری
mohebbī damešqī, 'abd-or-rahmān ebn-e moqerr (-14c)
اهدا به: ملک شعبان اشرف پسر محمد ناصر پسر قلاوون پسر
ایوب صالح، از پادشاهان ممالیک مصر (۷۶۴-۷۷۸ق)
تاریخ تألیف: پایان سال ۷۷۸ق
رساله‌ای در ادبیات زبان عربی و دستور نامه‌نگاری برای طبقات
مختلف، خلیفه‌ها، وزیران، والیان، بزرگان، مسلمان و کافر،
عرب، ترک، ترکمان، کرد، و جز ایشان و نسخه‌های نمونه:
فرمان، منشور، فتح‌نامه، متارکه‌نامه، سوگندنامه، سفارش‌نامه و
جز آن، بدان سان که نویسندگان و دیوانیان مصر و سوریه و
عراق در سده هفتم و هشتم به کار می‌برده‌اند و چگونگی
تغییرها که در آن دوره‌ها به نگارش داده شده است. قلقشندی
می‌گوید: «چون کتاب «التعریف بالمصطلح الشریف» نگارش
مقر شهابی یعنی احمد بن فضل الله عدوی عمری مقداری از

التمس منی بعض الاصحاب ام اکتب له شرحا لیسهل الاطلاع علی معانیها و ادراک الاصول المخترعة و فحواهیها ... و اذفت الیه ما سنح للفکر من اصول ینحل بها جمیع الاشکالات الواردة علی حركات الافلاک من غیر خلل و بعد اتمامه سمیته تبیان مقاصد التذکرة (نقل آغاز از فهرست کتابخانه مجلس ج ۱۰ ص ۱۹۹۱ در ضمن معرفی «فعلت فلا تلم» قطب شیرازی).

شروح و حواشی:

۱- فعلت فلا تلم؛ قطب الدین شیرازی، محمود بن مسعود (۶۳۴-۷۱۰ق)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۴۵۹/۲۸-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا ش Add. 23570؛ بی کا، بی تا [فیلمها ف: ۶۰۴-۱]

● تبیان المسالک / عرفان و تصوف / عربی

tibyān-ul masālik

آشتیانی، احمد بن محمد حسن، ۱۳۰۰-۱۳۹۵ قمری
āštīyānī, ahmad ebn-e mohammad hasan (1883-1975)

رساله‌ای است در بیان مسالک مختلف در مسأله وحدت وجود.
چاپ: به کوشش رضا استادی، نور علم: ۱ (۴-۱۳۴۲) ش ۱۰: ۱۲۷-۱۴۲

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۱۲۷/۱

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین و الصلوة علی سید الانبیاء و المرسلین ... و بعد فیقول العبد الدائر الفانی احمد ابن محمد حسن الآشتیانی قدس سره قد امرنی؛ انجام: پس بیا ای هادم لذتها، ای خلیل الله کن بتها ز جا و مع ذالک ... فی یوم العشرین من شهر شعبان المعظم.

خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: ۱۳۴۰ق؛ کاغذ: کرم، جلد: کاغذ کرم، ۲۲گ (۱پ-۲۲پ)، اندازه: ۲۱×۱۳سم [ف: ۱-۱۳۹]

● تبیيض الصحیفة فی مناقب ابی حنیفة / تراجم / عربی
tabyīḍ-ūṣ ṣaḥīfa fī manāqib-i abī-ḥanīfa

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹-۹۱۱ قمری
soyūṭī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446-1506)

مناقب و فضایلی که درباره ابوحنیفه گفته اند و همچنین روایت‌هایی که روایت کرده است و تاریخ ولادت و وفات وی را گرد آورده است.

آغاز: الحمد لله و کفی و سلام علی عباده الذین اصطفی، هذا جزء ألفته فی مناقب الامام ابی حنیفة النعمان بن ثابت انجام: و لم یقدروا علی دفنه من کثرة الزحام انتهى ملخصاً بحذف الاسانید.

چاپ: المیمینه، ۱۳۰۹ق؛ حیدرآباد، مطبعة الدائرة، ۴۰ص،

می‌رود نسخه معرفی شده در مدرسه نواب نیز همین نسخه باشد؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۲۰ جمادی الثانی ۷۲۰ق؛ نسخه رونویس شده از نسخه اصلی است، مصحح، مقابله شده؛ واقف: فاضلخان؛ کاغذ: کاغذ؛ حنایی، جلد: تیماج عنابی، ۱۰۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۵×۱۷سم [ف: ۱۱-۶۴۸ و ۲۲-۷۰]

● تبیان اللمعة / فقه / عربی و فارسی

tibyān-ul lum'a

کلاک، حسن بن علی اصغر

kalāk, hasan ebn-e 'alī asqar

وابسته به: اللمعة الدمشقیة فی فقه الامامية = لمعه؛ شهید اول، محمد بن مکی (۷۳۴-۷۸۶)

شرحی است مزجی بر کتاب «المعة الدمشقیة» شهید اول که بیشتر به ترجمه عبارات و بعضاً توضیح برخی مطالب و گاهی نیز از عبارات «الروضه البهیة» شهید ثانی استفاده نموده است. از اول طهارة تا آخر دیات با عناوین «کتاب کتاب».

[۷۸۱/۲ دنا]

بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه: ۱۹۷

آغاز: و الکر یتحقق بعشرة شبر لان کل واحد من العرض و الطول و العمق؛ انجام: به جهت عدم رضا مالک حرام است به خلاف میته که حرمت ذاتیه دارد.

نسخه حاضر از آخر افتاده دارد؛ خط: نستعلیق، کا: = مؤلف، تا:

۱۲۶۹؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۲۸۲ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۲×۱۶سم [ف: ۱۳۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۲۷۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴-۱۰۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۷۴۰

نسخه اصل: تمه همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵-۱۹۴]

● تبیان مقاصد التذکرة / هیأت / عربی

tibyān-u maqāṣid-it taḍkira

منجم حمادی، محمد بن علی، ۷ قمری
monajjem-e hamādī, mohammad ebn-e 'alī (-13c)

وابسته به: التذکرة النصیریة = تذکرة نصیریة؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)

شرحی است به نام «تبیان مقاصد التذکرة» در این شرح ایراد و اعتراض بسیاری بر تحفه قطب الدین شیرازی کرده و علامه شیرازی در کتاب «فعلت فلا تلم» آن اعتراضات را پاسخ گفته است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین بقول احوج خلق الله محمد بن ... لما کان ... التذکرة من مصنفات افضل المتأخرین ... شدید الانغلاق عسر المرام محتویا علی اصول لم یطلع علیها المتقدمون

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد ششم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276244

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۲۰۱۲/۱۳۹۱

آغاز: بشنو ز دوران چرخ چیبی کرد xx زیخت رستم چه نروی
آورد؛ انجام: هزاران درود هزارا سلام xx زما باد بر محمد علیه
السلام
خط: نستعلیق، بی کاه، تا: دوشنبه ذیقعد ۱۳۰۸ق؛ رکابه دار؛ جلد:
مقوای سبز، گگ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۱۰/۵سم [ف: ۳۱-۸۹]

● **شقایق (منتخب) / تاریخ معصومین / عربی**

šaqāh (mn.)

شیروانی تبریزی، شریف بن رضا، ق ۱۳ قمری
šīrvānī tabrizī, šarīf ebn-e rezā (- 19c)
این کتاب در وصف کربلا و مصیبت حسین بن علی علیه السلام
است که شیروانی آن را در کتاب «شقایق» فراهم آورده و حاوی
عمده وقایع حسین بن علی علیه السلام است. فصول آن ده و در
این فصول ده گانه از تولد حسین تا شهادت او در کربلا مفصل
بحث می شود.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۴۶/۲

آغاز: بسمله و به نستین، الحمد لله الذی جعلنا بحقوق الولاه
الهداه؛ انجام: وردت الکلاب فسل ... بانه منبره علیه السلام.
کاه: احمد بن عبد الله الکاتب، تا: ۱۲۴۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد:
تیماج ماشی، مذهب، ۱۹۶ص (۳۱۸-۵۱۳)، ۱۸ سطر (۹/۵×۱۳)،
اندازه: ۲۲×۱۵/۵سم [ف: ۷-۲۱۶]

● **شقایق الاترنج فی دقایق الغنج / ادبیات / عربی**

šaqāyiq-ul utranj fi daqāyiq-il ganj

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹-۹۱۱ قمری
soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)
از مؤلف معنی و حکم غنج «ناز و کرشمه» را پرسیده اند این
رساله را به نثر آمیخته با نظم و اشعار ادبی در جواب نگاشته
است.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۴۹۹-ف

نسخه اصل: کتابخانه توینگن MaVI 81؛ خط: نسخ، بی کاه، بی تا
[فیلمها ف: ۳-۱۶۲]

۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۱۶۹/۴

آغاز: الحمد لله ... الفته جوابا للسائل عن حکمه شرعا و اوردت فيه
من الفوائد ما لامزید علیه جمعا؛ انجام: و قال فی الحماسه لرجل
یهجویه امراته: حدیث کفعل الضوس اونتف شارب xx و غنج
کحظم الانف عیل به ضیری ...
خط: نسخ، بی کاه، بی تا؛ جلد: شمیز، گگ (۶۴-۶۰)، ۲۵ سطر،
اندازه: ۲۳×۱۴سم [ف: ۱-۱۸۸]

سه شقائق الاترنج فی رقائق البنج < شقایق الاترنج فی دقایق

۱۷ص (۱۴۱-۱۵۷)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۱۲/۵سم [ف: ۹-۶۲۰]
۲۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۷۵۳۲/۴

خط: نسخ و نستعلیق، کاه: محمد علی کرمانشاهی، تا: ۱۲۹۸ق، جا:
تهران مدرسه سپهسالار؛ ۱۰گگ (۴۹۰-۴۸۱) [ف: ۵-۱۴۲]

۲۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۵۵۳/۴

آغاز: الحمد لولیه و الصلاة علی محمد نبیه روزی از روزها که
یاری دولت و اقبال ... سیاحت بدست قبول گرفته؛ انجام:
بطریقی که خدام ایشان را معلوم است.

بی کاه، بی تا؛ گگ (۳۸-۳۱) [ف: ۵-۱۴۲]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۷۸/۱

آغاز: برابر؛ انجام: طبقه هفتم مرتبه اولوالایدی و الابصار است
که خادمان خاص حضرت ختمی و وارثان کمال ارجمند اویند ...
و تحقیق این آنست.

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ بی کاه، بی تا؛
افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپهانی، ۱۰گگ (۱۰-۱۰)، ۱۳ سطر
(۹×۵)، اندازه: ۱۱×۱۳سم [ف: ۱۴-۳۸۲۲]

۲۴. تهران؛ باقر رقت (توقی)؛ شماره نسخه: بدون شماره/۱۰

کاه: عبدالقادر بن محمد بن افضل خراسانی، تا: ۱۶ جمادی الثانی
[میراث اسلامی: ۵-۶۲۴]

● **شق القمر / تفسیر / فارسی**

šaqq-ol-qamar

جامی، عبدالرحمن بن احمد، ۸۱۷-۸۹۸ قمری
jāmī, 'abd-or-rahmān ebn-e ahmad (1415 - 1493)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴۲/۲۰-ف

نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۱۸۲۵؛ خط: نسخ، بی کاه، تا: ۱۸
جمادی الاول ۸۵۱ق، جا: ابرقوه؛ ۱۰گگ (۳۱۵-۳۲۴)، ۱۹ سطر
[فیلمها ف: ۱-۴۷۸]

● **شق القمر / - عربی**

šaqq-ol-qamar

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۲۵۲/۵

آغاز: بسمله. وجدت فی بعض کتب العربیه بعض الفوائد؛ انجام:
الذی هو خاتم النبیین
بی کاه، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج سبز، ۲گگ (۶۴-۶۵)، اندازه:
۱۶×۱۰/۵سم [ف: ۹-۹۰۸]

● **شقال و رستم = رستم و شقاد / شعر / کردی**

šeqāl va rostam = rostam va šeqād

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۷۸۷

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فنا)؛ جلد بیست و یکم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276259

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

šamāmat-ul 'anbar fī mā warad-a fi-l hind min sayyid-il bašar

آزاد بلگرامی، میر غلامعلی بن نوح، ۱۱۱۶ - ۱۲۰۰ قمری

āzād-e belegrāmī, mīr qolām-'alī ebn-e nūh (1705 - 1786)

تاریخ تألیف: یکشنبه ۲۱ شعبان ۱۱۶۳
رساله کوتاهی درباره احادیث و تفاسیری است که از هند یاد کرده‌اند: «جمع فیها ما وجد من ذکر الهند فی التفاسیر العظيمة و الاحادیث الکریمه». آزاد بلگرامی تمامی این رساله را در فصل اول کتاب دیگرش سبحة المرجان فی آثار هندوستان آورده است.

[ایضاح المکتون ۵۳/۲؛ الذریعه ۱۲۷/۱۲ و ۲۲۰/۱۴؛ معجم المؤلفین ۲/۲]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۷۰۴

آغاز: سبحان الذی خص من بلاده ما شاء بحسن القبول و الصلوة و السلام علی السیف المهندس من سیوف المسلول ... اما بعد فهذه نسخة لم ینسخ احد علی منوالها و لا سمحت قریحة بمثالها و فق الله تعالی بتألیفها عبده؛ **انجام**: یا ایها النجد حیاک الغمام لقد شبهتها بظباء فیک فافتخر. هذا ما وقفت علیه من ذکر الهند فی المصحف المکرمة و الکتب القيمة ... (یک کلمه پارگی) یوم الاحد الحادی و العشرین من شعبان المعظم سنة ثلاث و ستین و مایة و الف بدار الفتوحات ارکات حرسها الله تعالی عن الآفات
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۲؛ کاغذ: کشمیری نخودی، جلد: مقوا، ۲۲ گک، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۱ سم [اهدائی رهبر: ۸-۴۲۹]

شمایل / - فارسی

šamāyel

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۳۳۷

ورقه چاپی مقوایی سفید رنگ که بخشی از سمت چپ متن و اطراف آن از بین رفته و کنده شده است. مشتمل بر ادعیه، علوم غریبه و در دور تا دور آن آیات قرآنی و ادعیه به خط نسخ نگاشته شده و در طرفین صفحه تصاویری از خورشید، عقاب، دست و ... با تعریف و سمبل هر یک توضیح داده شده است. در میانه آن تصویری از ماه کوچک حکه در داخل و اطراف آن صفحات خداوند نوشته شده و در دایره مرکزی آن ۹ ماه پشت سر هم کشیده شده که در داخل هر یک، نام ائمه از علی بن الحسین تا محمد بن الحسن نوشته شده و نام حضرت محمد، فاطمه، علی، حسن و حسین به عنوان پنج تن با صفات هر یک با خطوط نسخ و نستعلیق تصویر شده و روایاتی به خط نسخ در تائید آنان دور تا دور آن دایره کشیده شده است. در طرفین انتهای

šomār-nāme

طبری، محمد بن ایوب، - ۴۸۵ قمری
tabarī, mohammad ebn-e ayyūb (- 1093)

رساله‌ای است در حساب مشتمل بر «مقدمه» و سه «فصل». آغاز: بسمله، الحمد لله علی آلائه و له الشکر علی نعمائه و السلام علی نعمائه و السلام علی خاتم انبیاء محمد المصطفی و اولیائه، چنین گوید مؤلف این شمارنامه ابوجعفر محمد بن ایوب الحاسب الطبری
انجام: و از درازی عمل بی مثال بگذاشتیم و بدین ختم کردیم که این قدر کفایتست، و الحمد لله رب العالمین
چاپ: در ۱۳۴۵ش از طرف بنیاد فرهنگ ایران به طبع رسیده
دنا ۱۲۲۲/۶؛ فهرستواره منزوی ۲۹۸۲/۴

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۶۶۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۲۲ ذیحجه ۸۷۱ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: پارچه‌ای
۱۶ گک، ۲۵ سطر (۱۹×۱۲)، اندازه: ۱۸/۵×۲۷ سم [ف: ۸-۲۳۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۱۱۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۱۳۵]

● **الشماریخ فی علم التاریخ / تاریخ / عربی**

aš-šamārīx fī 'ilm-it tāriḫ

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūfī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

رساله‌ای است در علم تاریخ، دارای سه «باب»: ۱. در مبدأ تاریخ؛ ۲. معرفة الآجل (وقت) و حلول وقت و انقضا.
آغاز: الحمد لله ذی الفضل الشامل العام، و الصلاة و السلام علی ... و بعد. فقد وقفت لبعض شیوخنا علی کتاب فی علم الیابان فلم ارفیه قلیلا و لا کثیرا ...
چاپ: بغداد، در مجله تاریخی، عدد اول، محقق ابراهیم السامری، ۱۳۸۹ق.
دنا ۱۲۲۲/۶ [۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۶۱۶/۳

بی کا، بی تا [ف: ۲۹-۳۵۳]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۳۲۶/۷

آغاز: برابر؛ **انجام**: فرغت من تعلیقہ یوم الاربعاء لعشر خلون من ذیقعدة سنة اثین و سبعین و ثمانائة ...
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ جلد: میشن قرمز، ۹ گک (۵۲پ-۶۰ر)، اندازه: ۱۷/۶×۱۱/۷ سم [ف: ۹-۳۳۸]

● **شمامة العنبر فی ما ورد فی الهند من سید البشر /**

حدیث / عربی

فهرستگان نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛ جلد بیست و یکم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276259

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

منکر؛ خاتمه: در دعا برای بقاء دولت فتحعلی شاه.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض ۲۴۵۵

آغاز: بسمله، الحمد لقاتل و الذین جاهدوا فینا لنهیدنهم سبلنا؛
انجام: فلک را رام این گیتی ستان کن.
خط: نسخ، بی کاف، تا: ۱۲۲۵ق؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲۶۳ق؛
کاغذ: آبی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۲۶گ، ۱۱ سطر، اندازه:
۱۱×۲۱سم (ف: ۲۰-۷۴)

● تحفة المجتهدین باسماء المجددین / تاریخ / عربی
tuḥfat-ul mujtahidīn bi-asmā'il mujaddidīn

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹-۹۱۱ قمری
soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446-1506)

بنا بر حدیثی منسوب به پیامبر در آغاز هر قرن یکی از بزرگان و
برجستگان اسلامی مجدد و زنده گر دین اند. سیوطی در این
رساله کوتاه به پر شمردن نام مجددین پرداخته و نخستین آنها را
عمر بن خطاب در سده اول و دهمینشان را خودش در سده دهم
می داند.

آغاز: بسمله، و صلی الله علی سیدنا محمد. الحمد لله العظیم المنة
و المانح الفضل لاهل السنة
انجام: و احمد الله علی ما علمنا و ما جلا من الخفا و العما مصلیا
علی نبی الرحمة و الاول مع اصحابه المکرمة
[کشف الظنون ۳۷۳/۱؛ دلیل مخطوطات السیوطی ص ۲۲۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۷۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاف، غلام محی الدین، تا: قرن ۱۲؛ جداول به شنگرف
و لاجورد؛ هدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ کاغذ: کشمیری
حنایی آهار مهره، جلد: مقوا عطف میشن قهوه‌ای، ۸گ (پ)،
۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم (هدائی رهبر: ۸-۳۸۷)

● تحفه مجدیه / علوم غریبه / فارسی

tohfe-ye majdiye

فخرالدین صفی، علی بن حسین، ۸۶۸-۹۳۹ قمری
faxr-od-dīn safi, 'alī ebn-e hoseyn (1464-1533)

وابسته به: حرز الامان من فتن الزمان؛ فخرالدین صفی، علی بن
حسین (۸۶۸-۹۳۹)

اهداء به: شیخ مجدالدین محمد

رساله‌ای مفصل در خواص حروف مقطعه قرآنی و آثار اسماء
حسنی و آیات قرآنی، که گزیده‌ای است از «حرز الامان من فتن
الزمان» خود او؛ در یک «مقدمه» و سه «باب» و یک «خاتمه»:
مقدمه در ذکر بعضی فواید قبل از شروع در مقصود؛ باب ۱.
خواص و آثار حروف مقطعه قرآنی؛ ۲. خواص اسماء حسنی

سبحانی؛ ۳. خواص آیات و سور فرقانی؛ خاتمه در بیان شرایط و
آدابی که رعایت آن ضروری است.

آغاز: سبحان من تعزز بالمجد و العلا xx سبحان من تفرد بالوجود
و العطا / بعد از سیاس حضرت حق تحفة درود xx بادا نثار
روضه پر نور مصطفی
[فهرستواره منزوی ۱۸۴/۷]

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۸۶۰

آغاز: که این مختصریست جامع انواع فواید و شامل اصناف
عواید در خواص حروف مقطعه قرآنی و اسماء حسنی سبحانی و
آیات و سور فرقانی که انواع علوم شریفه خفیه است و؛ انجام: و
این نیز به تجربه معلوم شده است و بالجمله باید که ادب رعایت
کند و آنرا وسیله امر تامشروع نسازد که وبال آن بنفس او عاید
خواهد شد والله اعلم بالصواب

خط: نسخ و نستعلیق، بی کاف، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (برگ
اول)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای اسلیمی، ۸۱گ، ۱۵ سطر، اندازه:
۱۱×۱۹سم [ف مخ: ۱-۳۷۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۹۸۲

آغاز: برابر؛ انجام: تفضل عزیزا در یابد که رجوع به آن مجموعه
کند و بالله التوفیق تم هذه الرسالة ایضا بعون الله تعالی.
خط: نستعلیق، بی کاف، بی تا [الفبائی: ۱۱۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۹۱/۲

آغاز: برابر؛ انجام: به مجموعه رجوع شود ... و بالله التوفیق (تم
بعون الله تعالی)

خط: نسخ، بی کاف، بی تا؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج حنایی، ۱۲گ
(۲پ-۱۳پ)، ابعاد متن: ۸×۱۳، اندازه: ۱۶×۲۹سم (ستا: ف: ۱-۲۳۳)

● تحفة المجربات / طب / فارسی

tuḥfat-ul mujarrabāt

کتابی طبی در ۸۲ «باب» هر کدام دارای چند «فصل».
[فهرستواره منزوی ۳۳۴۴/۵]

زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه: ۵مجموعه بدون شماره

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... باب اول در دفع درد سر وغیره و
در آن سه فصل است
بی کاف، تا: ربیع الاول ۱۲۴۱ق [دلیل المخطوطات: ۱-۱۵۷]

● تحفة المجربات / طب / فارسی

tuḥfat-ul mujarrabāt

از حکیم الیاس (؟). در ۸۴ «باب» و «خاتمه» و هر یک در چند
«فصل». گرفته شده از کتاب‌های طب شمس و شبهای و عین
الحیات؛ نام کتاب و فهرست ابواب در دیباچه آمده است: باب
۱. دفع دردسر؛ ۲. علاج ماخولیا؛ ۳. علاج صرع؛ ۴. علاج خون

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فنا)؛ جلد هفتم؛ به کوشش، معصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276245

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲

● تحفة الاولیاء / تاریخ پیامبر اکرم (ص) / فارسی
tohfāt-ol owlīyā'

حسینی بخاری، محمد بن برهان، ق ۹ قمری
hoseynī boxārī, mohammad ebn-e borhān (-15c)

اهدایه: جمیع اولیاء الله
رساله‌ای روایی و عرفانی در توصیف شخصیت پیامبر اکرم (ص) است که آن را پیشکش جمیع اولیاء الله نموده، در پنج «باب»: ۱. صفت خلقت حضرت محمد مصطفی (ص)؛ ۲. صفت مولودنامه حضرت (ص)؛ ۳. صفت نام نهادن بر حضرت (ص)؛ ۴. صفت معجزات حضرت (ص)؛ ۵. صفت مقام محمودی حضرت (ص).

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵۱۷۳/۳۰

آغاز: بسم الله اعطنی صدق الصدیقین حمد بی حد و ثنای بی عد مر حکیمی را قال الله تعالی و الله علیم حکیم؛ انجام: انه لا یتقی ما هو فیهم من لذة المطعم و المشرب و شهوة و الحور و القصور و الانهار و الاشجار و الحق غالب علی کل شیء
خط: نسخ خوش، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: نخودی آهار مهره کشمیری، جلد: تیماج فرنگی، ۸ص (۱۳۶-۱۴۳)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۲ اخبار-۱۳۳۱]

● تحفة الاولیاء = ترجمه کافی = شرح اصول کافی /

شرح حدیث / فارسی

tohfāt-ol owlīyā' = t.-ye kāfī = š.-e osūl-e kāfī

اردکانی، محمد علی بن محمد حسن، ق ۱۳ قمری
ārdakānī, mohammad 'alī ebn-e mohammad hasan (-19c)

وابسته به: الکافی؛ کلینی، محمد بن یعقوب (-۳۲۹)

اهدایه به: محمد ولی میرزا

تاریخ تألیف: جمعه ۱۲ رجب ۱۲۳۷ق

کتاب‌های عقل و جهل تا پایان ایمان و کفر کافی را به فارسی درآورد و سه «فائده» رجالی در آغاز آن گذارده است. او می‌گوید که من نخواستم به حل اشکال‌ها پردازم مگر آنچه به درستی و نادرستی نسخه می‌پیوندد و من چیزی بر ترجمه نیافزودم.

آغاز: بسم الله و به نستعین. جواهر کلامیکه غواصان بحار معرفت را تلفظ بآن در اصل اصول دین کافی و در اکمال تهذیب قلوب و استبصار عیون اهل توحید و یقین وافی باشد، حمد واجب الوجود و شکر خالق معبودیست که عقل را نور وجود بخشید ... اما بعد بامداد مداد ترجمان خامه سرشکسته دو زبان بنده فقیر خاکسار و ذره حقیر بی مقدار سالک بادیه سرگردانی محمد علی بن محمد حسن اردکانی.. بر لوح عرض اساطین سلطنت عظمی و حجاب بارگاه رفعت و اعتلا مینگارد که چون از جانب

سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۲سم [اهدائی رهبر: علوم قرآن-۳۱۷]

مشهد؛ شیخ علی حیدر (مکتبه)؛ شماره نسخه: ۶۶۱/۳

همان نسخه بالا [مؤید: ۲-۱۶۷]

● تحفة الانام فی وقف حمزه و هشام / تجوید عربی

tuhfāt-ul anām fi waqf-i ḥamza wa hišām

ضریب فارسی، محمد، ق ۱۰ قمری
zarīr-e fārsī, mohammad (-16c)

همان که از ابن قاصح دانسته شده

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۷۷/۶

بی کا، تا: ۹۷۹ق [ف: ۳-۲۷]

● تحفة الانجاب بمسألة السنجاب / فقه / عربی

tuhfāt-ul anjāb bi-mas'alat-is sanjāb

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹-۹۱۱ قمری
soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446-1506)

رساله‌ای است در اینکه آیا موی سنجاب و موی هر میته‌ای به تبع پوست آن با دباغی پاک می‌شود؟
چاپ: قاهره، مطبعة المنيرية، ۱۳ص، در جزء اول کتاب الحاوی للفتاوی در ۱۳۵۳ق.

[الوقاف العامة بغداد ۵۸۹/۱]

۱- قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۷۱/۱۲عکسی

آغاز: بسم الله. و رد علی سوال صورته ما قال مولانا شیخ الاسلام ... فی الآية التاسعة فی شعر السحاب و نحوه من شعور الميتة هل تطهر بالدباغ تبعاً للجلد أو لا

نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در اسپانیا، شماره ۱۷۹۸؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ رکاب‌دار؛ ۲۳ص (۱۲۶-۱۴۸)، ۱۵-۱۹ سطر [عکسی ف: ۴-۳۳۶]

۲- مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۱۸۸

آغاز: بسم الله، الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی الکلام علی هذه المسألة یتحتاج الی تحریر مقالات؛ انجام: ان الدباغ یتطهر الجلد و الشعر معاً و الآخر انه لا یتطهر لا الجلد و لا الشعر فکل روایة محمولة علی قول من قولیه فهذا ما ادنا الیه الاجتهاد
خط: نسخ، کا: زکریا بن محمد شافعی، تا: ۱۰۶۰ق؛ مجدول، با کمند؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: نباتی آهاری، جلد: مقوا، ۱۶ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۱۳۴]

→ تحفه انوار < تحفة الوزراء

→ تحفه انوار < ملحقات نصاب الصبیان

→ تحفه انوار < تحفة الملوك

فرستگان نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛ جلد هفتم؛ به کوشش، معصوفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276245

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲

اهداء به: سید جواد قمی (-۱۳۰۳ق)
رساله ای است در رد صوفیان و معتقدان به وحدت وجود و شیخیان که در آن از حافظ و سعدی و ملای رومی و خواجه عبدالله انصاری و عطار و بایزید بسطامی و نجم الدین نسفی و شبستری و شاه نعمت الله و محیی الدین عربی و شمس تبریزی و ابن ابی جمهور احسائی و ملاصدرا و حاجی سبزواری و شیخ احمد احسائی و سید کاظم رشتی و حاجی کریم خان به زشتی، و از میرزای قمی و شیخ انصاری و حوزه درس وی در نجف و میرزای شیرازی و حوزه درس او در سامراء و میرزا عبدالرحیم نهاوندی ساکن تهران که استاد نگارنده بوده است به نیکی و با تجلیل یاد می شود. در میانه رساله سخنان حاجی سبزواری در شرح مثنوی و شرح دعای جوشن کبیر نقل گردیده و پاسخ گفته شده است. (رضا استادی)

این کتاب مشتمل بر یک «مقدمه» و چند «مطلب» می باشد.
آغاز: الحمد لله الذی سلک بنا سبیل المهتدین و أراح عنا علل المرتابین و شبهة الملحدین ...

۱- قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۸۰۲
آغاز: برابر؛ انجام: انجام ناتمام: ابن العربی الذی قال بوحدة الوجود التی هی ارداداً تقریرات وحدة الوجود الباطلة التی فرغ علیها قوله ...

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ جلد: مقوایی عطف پارچه قرمز، ۲۷ گک، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۲ سم [ف: ۱۳-۴]

۲- قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه: نامعلوم
آغاز: برابر؛ انجام: و هذا بعینه مذهب امامه الملحد ابن العربی الذی قال بوحدة الوجود المنبسط
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ یادداشت هایی است از فوائد فقهی و دعای حزب البحر و آداب خواندن و فوائد آن به نسخ محمد تقی و تبری نامه منسوب به خواجه نصیر طوسی؛ ۳۰ گک، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۱ سم [صد و شصت نسخه: ۸]

● تحفه جهانبانی / کلام و اعتقادات / فارسی
tohfe-ye jahānbānī

اخباری، محمد بن عبدالنسی، ۱۱۷۸-۱۲۳۲؟ قمری
axbārī, mohammad ebn-e 'abd-on-nabī (1765-1817)

اهداء به: محمد علی میرزا
در بیان اصول عقاید دارای یک «مقدمه» پنج «اصل» و یک «تتمیم» (در بیان گناهان کبیره و صغیره) است و اصل ۴ که در امامت است خود دارای چهار «اصل» است و اصل ۵ که (در معاد است) دارای بیست و هشت عنوان از مقدمات و غایات معاد است. مؤلف در ذیل عنوان رجعت (در اصل ۵) از کتاب موضع مقاصد المخلصین علاء الدوله سمنانی و تألیف دیگر خویش در ظهور و خفاء امام مهدی (ع) یاد می کند.

ضبط توان و الحمد لله وحده و الصلوة و السلام علی سیدنا محمد النبی و اله و صحبه الاخیار.

خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۷۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، قرمز، ۹۷ گک، ۱۷ سطر (۱۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲ سم [ف: ۵-۲۴]

۳- قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۰۳۹/۱

آغاز: برابر؛ انجام: اما مشتمل بر فوائد بسیار است و بیشتر علویان را از اینجا ضبط توان نمود و الحمد لله وحده
خط: نسخ، کا: ابوتراب محلاتی، تا: ۵ ذیقعده ۱۲۹۳ق؛ جلد: تیماج سبز، ۵۳ گک (۱-۵۳ پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸ سم [محدث ارموی مخ: ۱-۲۹۰]

● تحفة الجلساء فی رؤیة الله للنساء / کلام و اعتقادات /

عربی

tuhfat-ul julasā' fi ru'yat-il lāh li-n-nisā'

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹-۹۱۱ قمری
soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446-1506)

رساله ای در بیان رؤیت باری تعالی در جهان دیگر، از منظر اهل سنت و جماعت است که در آن مؤلف با دلایل نقلی، رؤیت خداوند از ناحیه زنان را نیز در چند باب اثبات می نماید.
چاپ: قاهره، ۱۳۵۳هـ / ۱۹۳۴م؛ بیروت، ۱۴۰۵هـ / ۱۹۸۴م

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۰/۲۸ کر

آغاز: بسملة، الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی؛ رؤیة الله سبحانه و تعالی يوم القيمة فی الموقف حاصلة لكل أحد من الرجال و النساء بلا نزاع و ذهب قوم من أهل السنة إلى أن ها تحصل للمناقضین أيضاً و ذهب آخرون إلى أن ها تحصل لكافرین أيضاً ثم یحجون بعد ذلك لیكون حسرة علیهم و له شاهد رویته عن الحسن البصری؛ انجام: قال إن الأظهر مساواتهم لهذه الأمة فی الرویة و الله سبحانه أعلم قد تم و كمل كتاب الرؤیة بعنایت رب العالمین و حسن توفیقه

خط: نستعلیق تحریری، کا: حاج صالح قرطبی، تا: ۱۱۲۱ق؛ مصحح، بر فراز برگ نخست چنین آمده: «كتاب تحفة الجلساء فی رؤیة الله للنساء تألیف الإمام الحافظ العلامة مجتهد العصر الشیخ جلال الدین السیوطی، قدس الله سره و نور ضریحه و قبره»؛ کاغذ: فرنگی نخودی نازک آهار مهره، ۳ گک (۹۶-۹۸ پ)، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۹/۵ سم [ف: ۲/۴۰-۳۵۹]

● التحفة الجوادیة فی الرد علی الصوفیة / عرفان و

تصوف / عربی

at-tuhfat-ul jawādīya fi-r radd 'ala-ṣ-ṣūfiya

دربندی شیروانی، فیض الله، ق ۱۴ قمری
darbandī šīrvānī, feyz-ol-lāh (-20c)

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد هفتم؛ به کوشش، معصوفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276245

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲

آغاز: بسمله حمد و ثنایی که عقول و اوهام بندگان از فهم آن عاجز باید سزوار خداوند گاریست؛ قصائد: الهی بحق المصطفی سیدالوری xx و بالمرتضی نفس الزکی محمد؛ انجام: بکل منهما فارحک قواماً xx و یکفی واحد منهما للعالمینا
بی کا، بی تا؛ ۸ گک (۱۵۱-پ-۱۵۸)، اندازه: ۱۴×۵/۲۳سم [ف: ۱۳۱]
۷۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۰۵۸/۶
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ ۱۷ص (۲۳۵-۲۵۱) [ف: ۲ - ۲۸۱]

● الصلاة علی ابراهیم ابن النبی / حدیث - عربی
aṣ-ṣalāt 'alā ibrahīm ibn-in nabī

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūfī, 'abd-or-rahmān ebn-e abi-bakr (1446 - 1506)
در آغاز این رساله روایت هایی که راجع به ابراهیم فرزند حضرت پیغمبر (ص) وارد شده است می آورد، پس از آن بحثی است در این که حضرت بر فرزندش نماز میت خوانده است یا نه.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۱۶/۱۰

آغاز: الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی؛ مسألة قال ابن سعد فی الطبقات انا عفان بن مسلم و یحیی بن حماد؛ انجام: و من هذا يعرف تخصیص بنوة السید ابراهیم فی حال صغره و ان لم یبلغ سن الوحی.
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۴ گک (۷۳-۷۶ر)، اندازه: ۵/۱۳×۲۲سم [ف: ۲ - ۲۰]

● الصلاة علی محمد (رسالة فی) / دعا / عربی
aṣ-ṣalāt 'alā muḥammad (r.-un fi)

بدرالدین حسینی، محمد بن ابراهیم، ق ۱۲ قمری
badr-od-dīn hoseynī, mohammad ebn-e ebrāhīm (- 18c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۳۳۵/۲

آغاز: الشکر لله الذی وجب لنا العلم و اوجب العمل، و وضع؛ انجام: عما وقع الغفلة عنه الاعلام. محمد بن ابراهیم المدعو ببدر الدین الحسنی
خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۱۳۵ق؛ کاغذ: فرنگی، ۲۷ گک (۲۱-۳۴ر) و ۳۶-پ-۴۸ر، ۱۲ سطر، اندازه: ۵/۱۱×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۲۴۸]

به الصلوة علی النبی < وجوب الصلوة علی النبی
به الصلوة علی النبی < معنی الصلوة علی النبی و آله

● صلوة علی النبی (ص) / دعا / عربی

ṣalāt-un 'ala-n nabī

الثقلین؛ بند چهارم: نیز منظوم عربی، ۷ بیت (گک ۴)، آغاز: بنی عربی و رسول مدنی xx و آخیه اسدالله مسمی بعلی؛ بند پنجم: نیز منظوم عربی، ۱۸ بیت (گک ۴ تا ۵ب)، آغاز: رب النبی المصطفی xx صل علیه بالضحی؛ بند ششم: نیز منظوم عربی، ۱۴ بیت (گک ۵و ۶)، آغاز: سلام من الله رب العلی xx لذی الجود و الفضل و الکبریا؛ بند هفتم: نیز منظوم عربی، ۱۱ بیت (گک ۶)، آغاز: ربنا صلی علی خیر الوری xx احمد المحمود ختم المرسلین؛ بند هشتم: تبری نامه عربی منظوم، ۴ بیت (گک ۷)، آغاز: قد تیرأت من الجبتین تیم و عدی xx و من الشح العطل المستخف الأموی؛ بند نهم: نیز منظوم عربی، ۱۸ بیت (گک ۷)، آغاز: یا ذالنوال و العطاء xx یا ذا الجلال و البقاء؛ بند دهم: نیز منظوم عربی، ۲ بیت (گک ۸)، آغاز: قل لمن و الاعلی المرتضی xx لانتخافن جمیع السیئات؛ بند یازدهم: منظوم عربی، ۱۹ بیت (گک ۸)، آغاز: رب بحق احمد xx سیدا المقدم؛ بند دوازدهم: دوازده امام به نثر عربی (گک ۹ تا ۱۰) است.

در فهرست ناشناس؛ خط: نسخ، کا: محمد اصفهانی ابن علی، تا: ۱۲۸۵ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۰ص (۱-۱۰)، ابعاد متن: ۷/۴×۱۲، اندازه: ۱۱/۴×۱۷سم [ف: ۱۱ - ۵۳۶]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۲۶۳/۲

آغاز: برابر؛ انجام: نظم العبد قوام لهم xx صلوات لمعت کالفرقدین / سره الله بآل المصطفی xx و المحیین لهم و الابوین
خط: نسخ، کا: کرکری، موسی بن حسن، تا: ۱۳۴۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه ای، ۲ گک (۳۳-۳۴)، ۲۰ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۳ - ۳۲۳۴]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۹۴۹

آغاز: آغاز مقدمه: میسوزد از باغ محبت نسیم حمد و ثنایی که عقول و اوهام بندگان از فهم آن عاجز آید؛ آغاز قصائد: الهی بحق المصطفی سید الوری xx و بالمرتضی نفس الزکی محمد؛ انجام: بکل منهما فارحم قواماً xx و یکفی واحد للعالمینا
خط: نسخ معرب، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج قهوه ای، ۴۱ گک، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۵ - ۳۱۵]

۱۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۱۹۰/۴

آغاز: برابر؛ انجام: و تسعة من ذریة الحسین صلوات علیهم اجمعین و بحرمة سورة الفاتحة
فقط یک تحیت آن؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ ۲ گک (۴۵-۴۶ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [مؤید: ۳ - ۱۶۳]

۱۸. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۴۸۷/۹

آغاز: رب النبی المصطفی صل علیه بالضحی xx و بالغدو و العشی و آله فخر الوری؛ انجام: یا رب بمهدی الهدی صمصامه الأشقیاء xx یالیه کنت فداه المقتدی و المحتشم.
خط: شکسته نستعلیق، بی کا، بی تا؛ ۶ گک، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۱ - ۳۷۲]

۱۹. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه: ۱۴۱/۶

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد بیست و یکم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276259

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

سنت:
181343

در این رساله به درخواست یکی از دوستان احادیث شرح
المواقف سید شریف جرجانی استخراج و بررسی شده است.
[دنا ۱۰۳۴/۲ معجم المؤلفین ۱۲۸/۵؛ کشف الظنون ۱۸۹۳/۲ و ۱۱۴۹؛ دار
صدام ص ۸۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۲۱۳

آغاز: بسمله، الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی و بعد فقد
سألنی بعض الاعزّه ادام الله لی وله التوفیق و اذا قنی و اياه حلاوه
التحقیق ان اخرج له الاحادیث و الآثار الواقعة فی شرح المواقف؛
انجام: و لقد فتنا سلیمان و القینا علی کرسیه جسد
خط: نسخ، کا: زکریا بن محمد شافعی، تا: ۱۰۶۰ق؛ مجدول؛
اهدایی: رهبر، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۶گ،
۲۳ سطر، اندازه: ۲۵×۱۶سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار-۱۸۹]

● تخریج الأحادیث و الآثار الواقعة فی منهاج

البيضاوی / حدیث / عربی

taxrīj-ul aḥādīṭ wa-l āṭār-il wāqī'a fi minhāj-il bayḍawī
عراقی، عبدالرحیم بن حسین، ۷۲۵ - ۸۰۶ قمری
(1326 - 1404)

رساله مختصری در احادیثی که قاضی بیضاوی در منهاج آورده
و نیز نقل راویان و بررسی و سند احادیث از جهت ارسال،
صحت و ضعف آنها.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۵۹۶

آغاز: بسمله. الحمد لله كما ينبغي لجلاله؛ انجام: لکان اسفل
الخف اولی بالمسح من اعلاه و رواه ابودرداء
خط: نسخ، کا: حامد حسین بن مولانا السید حسین معمائی، تا:
۱۳۲۵ق؛ اهدایی: رهبر، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد:
مقوا عطف تیماج، ۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۵×۱۶سم [اهدائی
رهبر: ۲ اخبار-۱۸۹]

● تخریج القوافی علی تاریخ صاحب / عروض و قافیه /

عربی

taxrīj-ul qawāfi 'alā tārix-iṣ ṣāhib
صاحب بن عباد، اسماعیل بن عباد، ۳۲۶ - ۳۸۵ قمری
sāheb ebn-e 'abbād, esmā'il ebn-e 'abbād (939 - 996)

رساله ای است در فن قافیه ولی بسیار کوتاه.
آغاز: بسمله، حرف الروی الذی بنی علیه الشاعر قصیدته و لابد
لشعر منه
انجام: و الموفول و الصحیح و التام و الوافی و المعدی قدتم
تفسیرها فی احسن آخر هذا الكتاب
[دنا ۱۰۳۴/۲ (نسخه ۳)]

● تخت الرمل / رمل / فارسی

taxt-or raml

در رمل و اصول و قواعد و اشکال مختلف آن که در هفت
اقلیم تنظیم شده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۲۲۹/۱

آغاز: بسمله الحمد لله ... و بعد هذه الرمل من كتاب الاقليدي
جهت از جهان الرمل که آنرا تخت الرمل دانسته ایم مشتمل بر
هفت اقلیم اول در قاعده سالیانه به طریق جمهور و استادان؛
انجام: دشمنان و بند و زندان سر نفس: مطلوب: اصل شجره و
عقل نهایت و نفس کل و این اشکال شانزده گانه منسوبت
خانهای خودند
خط: نستعلیق نازیبا، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ با جداول و اشکال؛ جلد:
مقوا اسلیمی عطف تیماج قهوه ای، ۴۹گ، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف
مخ: ۱ - ۳۸۰]

● تخته پوست / عرفان و تصوف / فارسی

taxte-ye pūst

در تأویل آتانی که در اویش به کار می برند و تفسیر حروف هر
یک از آنها به یکی از آداب تصوف با شواهدی از آیات و
احادیث اهل بیت علیهم السلام، بیشتر آن به روش سؤال و
جواب می باشد؛ در پنج «باب» کوتاه: باب: آیه پوست؛ باب: در بیان
طریقت؛ باب: در بیان کوچک و کچکول؛ باب: در بیان
پری و مریدی؛ باب: ثمره دوازده ارکان
[دنا ۱۰۳۴/۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۷۶۶/۴

آغاز: و الله جعل لکم من بیوتکم سکناً و جعل لکم من جلود
الأعنام بیوتاً ... اگر ترا پرسند که فرض پوست بگو تکبیر پر است؛
انجام: پنجم بمدعای امت حضرت محمد صلی الله علیه و آله
مشغول بودن، ششم از نماز آگاه بودن، و الله اعلم بالصواب.
خط: نستعلیق، کا: رضا قلی بن نور الله (مشهدی)، تا: ۱۲ شعبان
۱۰۸۵ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۶گ (۴۷پ-۵۲ر)، ۱۵ سطر، اندازه:
۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۵-۱۷۵]

→ تخریج احادیث الإحياء < تذكرة الاصفیاء

● تخریج احادیث شرح المواقف / حدیث / عربی

taxrīj-u aḥādīṭ-i ṣ.-il mawāqif

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūṭī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)
وابسته به: شرح المواقف السلطانية = شرح مواقف؛ جرجانی،
علی بن محمد (۷۴۰-۸۱۶)

فهرستگان نسخه های خطی ایران (نخا)؛ جلد هفتم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276245

. اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲

قم؛ گلیایگانی؛ شماره نسخه: ۳/۴۶۸-۳/۸۸

آغاز: کتاب التدبير والمکاتبة والاستیلاب. اما التدبير وهو تعليق العتق على الوفاة مطلقاً او في الجملة. فلفظه الصريح انت حر بعد وفاتی؛ انجام: في انعقاده اعتقاداً ونية قولان الشبههما واشهرهما انه لا ينعقد كالنذر... في متعلق النذر أي الملتزم بصيغة كتاب تدبير و مكاتبه و استیلاب و ایمان و نذر؛ خط: نسخ، بی كا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۱۶ گك، ۱۶ سطر [ف: ۶-۳۲۸۸]

● تدبير يوم و ليلة / طب / عربي

tadbīr-u yawm wa layla

جرجانی، اسماعیل بن حسن، ۴۳۴-۵۳۱ قمری

jorjānī, esmā'il ebn-e hasan (1043-1137)

اهدا به: قاضی ابوسعید احمد بن سعید بن احمد شاعری در ۳ «قسم» ساخته: ۱. معرفة اصول للعالم و مزاجات الاركان الاربعة و معرفة منافع الاعضاء و احوال. ما لا بد للانسان المميز من معرفتها؛ ۲. تدبير الاسباب الستة عشر التي هي اسباب الصحة و المرض و تدبير جميع مايجرى معها و يتصل بها؛ ۳. تدبير ما يستعمله هو ادم الله ايامه في يومه و ليلته من جميع ما يحتاج اليه المرء في يومه و ليلته.

تهران؛ ملك؛ شماره نسخه: ۸۰۷/۲۴

آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمين حمد الشاكرين ... و بعد فاني لما امتد مدة مقامي بجرجانية خوارزم حاطها الله؛ انجام: و يبقى طول عمره صحيح البدن سالماً معاً. ان شاء الله تعالى بي كا، تا: قرن ۱۱؛ كاغذ: ترمه، جلد: ميشن سياه نو، ۲۹ گك (۲۳۷-۲۶۵ پ)، اندازه: ۱۷/۳×۱۳/۶ سم [ف: ۵-۱۹۲]

← تدخين ← شرب التتن

← تدخين (رساله در بيان حكم) ← شرب التتن

● تدبير الراوى في شرح تقريب النواوى / درابه/عربي

tadrīb-ur rāwī fī š.-i taqrīb-in nawāwī

سيوطی، عبدالرحمن بن ابی بكر، ۸۴۹-۹۱۱ قمری

soyūfī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446-1506)

وابسته به: التقريب و التيسير لمعرفة سنن البشير النذير؛ نووی، يحيى بن شرف (۶۳۱-۶۷۶)

نووی در آغاز «علوم الحديث» ابو عمر عثمان بن عبدالرحمن معروف به ابن صلاح را به نام «الارشاد في اصول الحديث» تلخيص و بار ديگر «الارشاد» را به نام «التقريب و التيسير» خلاصه کرد که مورد توجه دانشمندان اهل سنت قرار گرفت و از سوی آنان چندین شرح بر آن نوشته شد که بهترین آنها «تدريب الراوى» سيوطی است. این کتاب افزون بر توضیح و تبیین متن به رد و ایراد نیز پرداخته است و خود می گوید:

«فقومت العزم على كتابة شرح عليه كافل بايضاح معانيه و تحرير الفاظه و مبانيه مع ذكر ما بينه و بين اصله من التفاوت في زياده او نقص او ايراد او اعراض مع الجواب عنه و سميته تدريب الراوى في شرح تقريب النواوى فجعلته شرحاً لهذا الكتاب خصوصاً ثم لمختصرين ابن الصلاح و لسائر كتب الفن عموماً».

چاپ: مصر، قاهره، مطبعة خيريه، ۱۳۰۷ق؛ محقق عبد الوهاب عبد اللطيف، قاهره، دار الكتب الحديثة، چاپ دوم، ۱۳۸۵ق، دو جزء، ۲۵۸+۴۱۶ص و مدينه منوره، مكتبه علميه، ۱۳۹۲ق

[دنا ۱۰۴۸/۲]

مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه: ۱۸۶۷۵

آغاز: بسملة، و صلى الله على سيدنا محمد و آله و صحبه و سلم، الحمد لله الذى جعل اسباباً من انقطع اليه موصوله و رفع مقام الواقف ببابه؛ انجام: انتهى درجات الاسناد الذى سقناه منى الى عبدالله بن عمر كلهم مصريون و الله اعلم آخر شرح التقريب.

خط: نسخ، بی كا، تا: قرن ۱۲؛ اهدايى: رهبر، فروردين ۱۳۷۲؛ كاغذ: نخودى آهار مهره، ۱۵۹ گك، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵ سم [اهدائي رهبر: ۸-۱۵] و [ف: ۲۷-۲۸۶]

● التدقيق في الجمع و التفريق = الفروق / طب / عربي

at-tadqīq fī-l jam' wa-t tafriq = al-furūq

ابن عالمه، احمد بن اسعد، ۵۹۳-۶۵۲ قمری

ebn-e 'āleme, ahmad ebn-e as'ad (1198-1255)

این کتاب - که در نسخه حاضر «کتاب الفروق» نامیده شده - در بیان بیماری‌های متشابه و اصول تشخیص آنها از همدیگر است و در میان آثار ابن عالمه، از شهرت بیشتری برخوردار است و در برخی منابع از آن به عنوان «التدقيق في الجمع بين الأمراض» و «التفريق» یاد شده است. شامل چهار «مقاله» دارای فصول است و به صورت سؤال و جواب برگزار شده است.

[دنا ۱۰۴۸/۲؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی ۱۷۴/۴-۱۷۵]

قم؛ مرعشى؛ شماره نسخه: ۱۰۹۴/۷

آغاز: بسملة. و هو حسبي قال الحكيم الأجل العالم الفاضل أبو العباس احمد بن ابى الفضل اسعد بن حلوان الطيب الحمد لله الذى هدانا لهذا و ما كنا لنهتدى لولا أن هدانا الله و نشكره على ما حولنا من نعمه ... أما بعد فاني لما رأيت اطباء الزمان لا يعرفون من الأمراض الا ما تصوروه عن الكتب بدلايله و أسبابه المذكورة و كانت الأسباب و الدلائل قد تشترك و الأمراض قد تشبه و كانت الهمم قاصرة عن تحصيل العلم بذلك بالقياس و الاستخراج من الأصول و القواعد، رأيت أن اجمع كتاباً فيما يشبه من الأسباب و الدلائل و الأمراض اجمع فيه بين كل مشتركين و متشابهين؛ انجام: فهو دليل الاحتراق و ايضاً بما يتبع كل واحد من المدلولين من الاغراض الخاطئة بهما تم الكتاب.

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد هفتم؛ به کوشش، معصوفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276245

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲

الفعل الى الكل لأن البعض فعله ...».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۸۷۹

آغاز: بسملة، اعوذ بالله من الشيطان الرجيم أى من وسواس الشيطان او من شر الشيطان لقوله تعالى من شر الوسواس الخناس او من همز الشيطان الرجيم لقوله و قل رب اعوذ من همزات الشيطان او من نزع الشيطان لقوله و اما ينزعنك من الشيطان نزع قوله تعالى لا رب فيه أى لا تشكروا فى انزاله او لاسبب ريب فيه كالتناقض و الاختلاف اولاً فيه عند المؤمنين تعبيراً بالعام عن الخاص؛ انجام: و كذلك ابتلائه بالحسنات و السيئات و فتنته بالخير و الشر و كذلك باقى مايرد ... القبيل و الله اعلم و صلى الله على سيدنا محمد و آله ... العلى العظيم. [قد تم مجاز القرآن بعون الله الرحمن]

خط: نسخ، بی کاه، تا: قرن ۱۲؛ اهدایى: رهبرى، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: کشمیری، جلد: مقوا، ۱۴۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [اهدائی رهبر: علوم قرآن-۲۴۱] و [ف: ۲۲-۳۷۵]

● **المجاز فى الاعراب / نحو / عربی**

al-majāz fi-l i'rāb

دارندى، محمد بن عمر، - ۱۱۵۲ قمری

dārandī, mohammad ebn-e 'omar (1740 -)

رساله‌ای در بیان مجاز در اعراب که به تحقیق آیه شریفه «لیس کمثلہ شیء» پرداخته و در بیان مطالب، از نظریات نحویین، از جمله ابوحنیان، سود جسته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۶۳۸/۸

آغاز: بیان المجاز فى الاعراب، و تحقیق لیس کمثلہ شیء فصل: اعلم ان الکلمة کما توصف بالمجاز لتقلها عن معناها الاصلی، كذلك توصف به ایضاً، لتقلها عن اعرابها الاصلی الى غیره؛ انجام: و المراد نفی مثله تعالى اذ لو كان له مثل، لكان هو تعالى مثله انتهى، و هذا بیان طریق الکتابة بوجه آخر، غیر ما ذکره صاحب الکشاف تمت.

خط: نسخ، کا: اسماعیل حلبی، تا: نیمه دوم قرن ۱۲؛ ۵۴گ (۹پ- ۶۲ر)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۶×۷سم [ف: ۲۷-۷۷]

● **المجاز و الاستعارة = رساله استعارات / معانی بیان / عربی**

al-majāz wa-l isti'āra = r.-ye isti'ārāt

زمخشری، محمود بن عمر، ۴۶۷ - ۵۳۸ قمری

zamaxšarī, mahmūd ebn-e 'omar (1075 - 1144)

این رساله چنان که در آخر برخی از نسخه‌ها نگاشته شده تألیف جلاله زمخشری است و در هیچ یک از مآخذ تألیف رساله‌ای در این موضوع صریحاً به ایشان نسبت داده نشده ولی هیچکس تمام مؤلفات وی را نام نبرده و عموماً پس از نام برخی از آنها

horr-e 'āmeli, mohammad ebn-e hasan (1624 - 1693)

وابسته به: مجازات الآثار النبویة؛ شریف الرضی، محمد بن حسین (۳۵۹-۴۰۶)

تلخیص و انتخاب شیخ حر عاملی، از کتاب «مجازات النبویه»، تألیف شریف رضی. کتاب، خلاصه و حاوی متن احادیث مندرج در آن کتاب است با اسقاط قسمت مهمی از توضیحات شریف رضی.

آغاز: من کتاب المجازات النبویه و الآثار المحمدیه تألیف السید الرضی ابی الحسین محمد بن الحسین الموسوی و قد افردت ما آورده من کلام رسول الله و حذف ما ذکره من شرحه

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۳۴

آغاز: برابر؛ انجام: طلباً للاختصار و الكتاب کبیر

خط: نسخ، کا: قاسم، تا: سلخ رمضان ۱۰۸۸ق؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ ۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۵-۳۱۲]

● **المجازات النبویة < مجازات الآثار النبویة**

● **مجاز الفرسان الى مجاز القرآن / علوم قرآن / عربی**

majāz-ul fursān ilā majāz-il qur'ān

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری

soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

وی این کتاب را از «الاشارة الى الايجاز فى بعض انواع المجاز» نوشته ابو محمد عزالدین عبدالعزيز بن عبدالسلام بن ابی القاسم بن حسن سلمی معروف به ابن عبد السلام (-۶۶۶ق) که در شناخت حقیقت و مجاز قرآن است انتخاب و خلاصه نموده است. باید بگویم با فحوصی که به عمل آمد در مآخذ چنین تألیفی برای سیوطی ندیدیم بلکه به استناد به یادداشت پشت ورق اول نگاشتیم که در آن چنین نوشته‌اند: «مجاز القرآن لابن عبدالسلام عبدالعزيز سلطان العلماء المصری الشافعی الدمشقی المتوفی سنة ستین و ستمائة اختصره جلال الدین السیوطی و سماه مجاز الفرسان الى مجاز القرآن ذا فی کشف الظنون عن اسامی الکتب و الفنون». چنانکه اشاره شد ابن عبدالسلام «الاشارة الى الايجاز» دارد نه مجاز القرآن، ضمناً در کشف الظنون که به آن ارجاع داده شده این دو عنوان (مجاز الفرسان و مجاز القرآن) برای هر دو مؤلف یاد شده مذکور نیست. برای آشنایی با این اثر به یک مورد از مباحث آن اشاره می‌شود: «الباب الثالث نسبة الفعل الى سبب سببه و ذلك فى قوله تعالى و منهم من يقول ائذن لی و لافتنی نسب الفتنة الى الرسول صلى الله عليه و سلم لأنه اذا امره بالخروج كان ذلك سبباً فى خروجه و كان خروجه سبباً لرؤيته بنات الاصغر و كان رؤيته لهن سبباً لافتنانه بهن و يتفرع من ذلك فصول الفصل الأول فى نسبة الفعل الى الأمر به. الفصل الثانى نسبة الفعل الى الاذن فيه. الفصل الثالث فى نسبة

ی: فرستگان نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد بیست و هشت؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276266

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۲/۲۰۱۳

جزایری، عبدالله بن نورالدین، ۱۱۱۲-۱۱۷۳ قمری
jazāyerī, 'abd-ol-lāh ebn-e nūr-od-dīn (1701-1760)

وابسته به: سلافة العصر في محاسن الشعراء بكل مصر = سلافة
العصر في محاسن أعيان العصر؛ مدنی، علی خان بن احمد
(۱۰۵۲-۱۱۱۸)

شرح حال شش تن از علمای شیعه است که در کتاب «سلافة
العصر» نیامده به صورت متفرقه اضافه نموده: ۱. سید اسماعیل بن
سید سعد موسوی جزایری؛ ۲. سید شهاب الدین بن احمد
موسوی جزایری؛ ۳. سید معتوق بن شهاب الدین موسوی
جزایری؛ ۴. شیخ فتح الله بن علوان کعبی دورقی؛ ۵. سید قوام
الدین حسینی سیفی قزوینی؛ ۶. سید نورالدین بن نعمت الله
جزایری.

آغاز: السید اسماعیل بن السید سعد الموسوی الحویزی، نسب
یضاهی البدر و حسب ینشر به الصدر
انجام: فقطع دابر القوم الذین ظلموا و الحمد لله رب العالمین.
[دنا ۱۱۰۰/۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۳۲۷/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: نعمت الله بن محمد هادی بن عبدالله بن
نورالدین بن نعمت الله موسوی جزائری شوشتری، تا: سه شنبه
محرم ۱۲۱۳ق، جا: مدرسه هدایه شرشر، برای ملا آقا بابا
شیرازی، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکى پشت قهوه‌ای، ۷گگ
(۱۳۲۲-۱۳۳۸)، اندازه: ۲۱×۱۴/۵سم [ف: ۱۹-۱۲۹]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۲۸۶

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه سید هادی بالیل-قم؛ خط: نسخ، کا: هادی
بالیل موسوی، تا: ۱۷ رمضان ۱۴۱۸ق، جا: قم؛ کاتب مقدمه‌ای در
شرح حال مؤلف به خط خود افزوده و شرح حالها را از سه نسخه
جمع آوری نموده است؛ ۲۵ص [عکسی ف: ۴-۱۱۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۰۷/۱

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه شخصی آیت الله سید محمد علی روضاتی
در اصفهان؛ خط: نستعلیق زیبا، کا: سید محمد علی بن سید محمد
هاشم روضاتی، بی تا؛ از روی دستخط بهاءالدین محمد بن عبدالله
بن نورالدین بن نعمت الله موسوی جزایری تستری مورخ ذیحجه
۱۲۰۰؛ ۴۵ص (۱-۴۵)، ۱۴ سطر [عکسی ف: ۳-۲۶]

● التذییل و التذنیب علی نهایة الغریب / لغت / عربی

at-tadyīl wa-t taḏnīb 'alā nihāyat-il ḡarīb

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹-۹۱۱ قمری

soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446-1506)

وابسته به: النهاية في غريب الحديث و الاثر؛ ابن اثیر، مبارک بن

الترتيب ای يجعل الصغرى كبرى و الكبرى صغرى ليرجع هذا
الشكل

نسخه اصل: کتابخانه کاشف الغطاء-نجف اشرف؛ خط: نسخ،
بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ تملک: هادی آل کاشف الغطاء؛
مهر: کتابخانه شیخ علی بن محمد رضا کاشف الغطاء؛ ۷۸ص
[عکسی ف: ۶-۳۱۶]

● التذهیب فی شرح التهذیب / منطق

at-taḏhīb fi ṣ. -it taḏhīb

وابسته به: تهذیب المنطق و الکلام تفتازانی، مسعود بن عمر
(۷۲۲-۷۹۲)

شرحی بر تهذیب المنطق تفتازانی است.

قم؛ مدرسه حجتیه؛ شماره نسخه: ۶۰۸/۴

از روی نسخه‌ای مورخ ۹۵۹؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۱۱۶]

● تذییل سلافة العصر / تراجم / عربی

taḏyīl-u sulāfat-il 'aṣr

مدنی، علی خان بن احمد، ۱۰۵۲-۱۱۱۸ قمری
madanī, 'alī xān ebn-e ahmad (1643-1707)

وابسته به: سلافة العصر في محاسن الشعراء بكل مصر = سلافة
العصر في محاسن أعيان العصر؛ مدنی، علی خان بن احمد
(۱۰۵۲-۱۱۱۸ق)

شرح حال شش تن از علما و شعراست که از مؤلف فوت شده و
بعدا به کتابش اضافه نموده است. اسامی اشخاص اضافه شده
عبارتند از: ۱. شیخ جمال الدین محمد بن عبدالنجفی المالکی
من اولاد مالک الأشتر؛ ۲. بدرالدین محمد بن سلیمان ابوقاضل
الرهبی الیمنی؛ ۳. الأدیب صارم الدین ابراهیم بن صالح المهندی
الهندی الیمنی؛ ۴. السید محمد بن وفا بن زین العابدین الحسینی
المصری؛ ۵. شیخ داود الأنطاکی المصری الحاکم المشهور
بالبصیر؛ ۶. السید شهاب بن سعیدی الموسوی الحویزی.

[دنا ۱۱۰۰/۲؛ الذریعه ۵۵/۴]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۰۳۷/۲

آغاز: بسملة الشيخ جمال الدين محمد بن عبدالنجفی المالکی بن
اولاد مالک اشتر ذوالنسب الاشری و الأدب البحتری سماء فضل
مشرفة البروج؛ انجام: فکن باسمی و لا تصریح و قل اصاب الردی
فلانا

خط: نسخ، کا: عیسی بن علی، تا: ۱۲۷۵ق؛ مجدول محرر؛ جلد:
تیماج قهوه‌ای با ترنج، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۲۵-۴۴]

● تذییل سلافة العصر / تراجم / عربی

taḏyīl-u sulāfat-il 'aṣr

فرستگان نسخه‌های خطی ایران (فنا)؛ جلد هفتم؛ به کوشش، معصوفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276245

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲

باشد که به درخواست مولانا خواجه علی آملی نوشته است.
آغاز: بسمله و به نستین الحمد لله المتفضل المنان المتطول الحنان
الذی خلق الانسان و علمه البیان و من علیه بالایمان ... فیقول
الحقیر ... ولی بن نعمة الله الحسینی الرضوی قد کان فی قصدی
دائما ان اجمع شیئا فی غرر مناقب الامامین الهمامین ... و سمیته
«مجمع البحرین فی مناقب السبطين الحسن و الحسین».

انجام: الباب الخامس و العشرون فی ذکر فضل کربلاء و الشفا
بترتبه. فی کمال الزیارات عن ابی سعید عن بعض رجاله عن ابی
الجارود ... ذکر الشفاء فی ترتبه من کمال الزیارات عن ابی
یعقوب قال قلت لابی عبدالله يأخذ الانسان من طین قبر الحسین
یتنفع به ... فقال اشتر به عسلا و زعفرانا و خذ من طین قبر
الحسین و اعجنه بماء السماء و اجعل فیه من العسل و الزعفران و
فرقه علی الشیعه لیتداووا به مرضاهم.

چاپ: میراث حدیث شیعه، دفتر چهارم، قم، مؤسسه فرهنگی
دارالحدیث، ۱۳۷۸ش، ص ۲۵۱ - ۴۳۶، تحقیق قاسم جعفری، از
روی نسخه دانشگاه تهران

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۱۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی ک، بی تا؛ از فصل های ۶ و ۱۷ این کتاب مکرر
است؛ جلد: تیماج، ۸۱ گ، ۱۹ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵ سم
[ف: ۵-۱۵۱۷]

● **مجمع البحرین و مطلع البدرین / علوم قرآن / عربی**
majma'-ul baḥrayn wa maṭla'-ul badrayn

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūti, 'abd-or-raḥmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

۸۰ نوع از علوم قرآن را با روشی نسبتاً مفصل بیان کرده است
و در هر نوع جامع مطالب آن نوع و کتاب هایی که در آن فن
تألیف شده آورده است. این کتاب مقدمه مانندی است برای
تفسیر بزرگ و مفصلش «تحریر الروایة و تقریر الدرایة».

آغاز: الحمد لله الذی انزل علی عبده الكتاب تبصرة الاولى الاباب
واودعه من فنون العلوم والحکم العجب العجائب

[معجم المؤلفین ۱۲۸/۵؛ دار صدام ص ۲۴۵ و ۲۴۶]

۱. قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۶۴۰۹/۱۱

آغاز: برابر

فقط چند برگ آغاز آن مانده؛ خط: نسخ، کا: عبد الباقی بن فضل
الله، تا: ۱۱۰۴ق؛ محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۵ گ (۱۵۶ پ-۱۷۰ ر)،
اندازه: ۱۴×۲۰/۵ سم [ف: ۱۷-۱۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۱۵۱/۳

خط: متن نسخ، ترجمه نستعلیق، کا: محمد بن حیدر، تا:
شوال ۱۲۷۷ق؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۴ ص (۳۹-۵۲)، اندازه:

عربی

majma'-ul (minhaj-ul) baḥrayn fī taṭbīq-il 'ālamayn

لاهیجی، حسن بن عبدالرزاق، ۱۰۴۵ - ۱۱۲۱ قمری
lāhījī, hasan ebn-e 'abd-or-razzāq (1636 - 1710)

تاریخ تألیف: جمادی الثانی ۱۰۷۰ق

رساله کوتاهی است در تطبیق عالم انسانی با عالم کبیر. این
رساله را لاهیجی در جوانی خود و پنجاه سال قبل از وفات
خویش نگاشته است. این رساله در دو «بحر» و یک «خاتمه» و
هر بحر در چند «قطره» و «لؤلؤ» سامان یافته که عبارت است از:
بحر ۱. العالم الکبیر، شامل چهل قطره و سی و یک لؤلؤ؛ بحر ۲.
العالم الصغیر، شامل یازده قطره و چهارده لؤلؤ؛ خاتمه: شامل سه
قطره و هفت لؤلؤ.

آغاز: بسمله الحمد لله مدی بهائه و آلائه و الصلاة علی خیر خلقه
و اصفیائه و علی صفوة خلفائه و اولیائه. اما بعد فقد سألتی ایها
المخدوم المحمود ... ان احزر حاشیة عالم الوجود سلسلة
الجسمیة و النفسیة و العقلیة ...

انجام: ... کنایة عن القطرة التاسعة و اللؤلؤة الثامنة و العشرین من
البحر الاول و اللؤلؤة السابعة من البحر الذی نحن فیهو هكذا

چاپ: میراث بهارستان، دفتر دوم، با تصحیح علی صدرائی
خوئی، ۱۳۸۸ش، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی،
ص ۵۷۹ - ۶۰۱

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۵۲/۲

آغاز و انجام: برابر

بی ک، تا: قرن ۱۱؛ اندازه: ۱۲/۷×۱۹/۸ سم [ف: ۷-۴۵۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۸۵/۵

کا: محمد بن صفی الدین سید محمد حسینی، تا: پایان
محرم ۱۱۰۴ق؛ ۲۹ ص (۴۶-۷۴)، اندازه: ۱۵×۹ سم [ستا: ف: ۱-۱۴۴]

● **مجمع البحرین فی مناقب السبطين الحسن**

الحسین / فضایل و مناقب / عربی

majma'-ul baḥrayn fī manāqib-is sibṭayn al-ḥasan al-ḥusayn

حسینی رضوی، ولی الله بن نعمت الله، ق ۱۰ قمری
hoseynī razavī, valī-ol-lāh ebn-e ne'mat-ol-lāh (- 16c)

این کتاب در بیست و پنج «باب» است و خیرهایی از کتاب های
سنی و شیعی در مناقب امام حسن و امام حسین آورده است. او
«کنز المطالب فی فضائل علی بن ابی طالب» و «منهاج الحق و
الیقین فی تفضیل علی امیر المؤمنین علی سائر الانبیاء و المرسلین»
و «درر المطالب و غرر المناقب فی فضائل علی بن ابی طالب» و
«افراد السرائر و مصباح الزائر» به فارسی و کوچک در
سرگذشت امامان و زیارت های آنها دارد و در منهاج خبرهای
سنی و شیعی آورده مانند دیگر کتاب های خود و گویا همان

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد بیست و هشتم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276266

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۲/۲۰۱۳

قطع: خشتی، اندازه: ۱۵×۸/۲۰سم [ف: ۹-۶۴]

در احکام مجتهد و مقلد، تألیف شده به درخواست برخی در یک «مقدمه» و چند «مطلب».

● **مجدد الدین فی رأس کل مائة (ارجوزة) / شعر /**

عربی

mujaddid-ud dīn fī ra's-i kull-i mi'a (urjūza)

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūti, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

ارجوزه‌ای است که ناظم در آن اسامی افرادی را که به اعتقاد وی مجدد دین در هر قرن بوده‌اند آورده است و شامل قرن اول تا هشتم می‌باشد. از ابیات آخر ارجوزه معلوم می‌شود که ناظم امیدوار بوده که خودش مجدد دین در قرن نهم باشد. این ارجوزه دارای ۲۱ بیت است.

گلیپگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلیپگانی؛ شماره نسخه: ۱۲۵/۲

آغاز: الحمد لله الذي جعلنا من عباده المؤمنين من المطيعين له و لرسوله و الائمة المعصومين و الصلاة على خير العباد محمد خاتم النبيين؛ انجام: و حمل فاسد و استاد باطل و غلط باشد و هر چند مطابق واقع باشد پس این حکم بی‌کاف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۴ گگ (۱۹پ-۳۲پ)، اندازه: ۱۵×۱۰/۵سم [کتابخانه‌های گلیپگان: ف: ۱۰۷-]

● **مجد البيان / تفسیر / عربی**

majd-ul bayān

کاظمی نجفی، محمد حسین بن هاشم، ۱۲۲۴ - ۱۳۰۸ قمری

kāzemī najafī, mohammad hoseyn ebn-e hāšem (1809 - 1891)

تفسیری است جامع نسبتاً مفصل و گسترده، با بحث‌هایی در مسائل دینی و فلسفی و طبیعی و ادبی و تاریخی مناسب آیاتی که تفسیر می‌شوند، تا آیه «الذین جعل لكم الارض فراشا» (سوره بقره: ۲۲). این تفسیر دارای دوازده مقدمه مهم است در فضل قرآن کریم و تاریخ و چگونگی نزول آیات آن و آداب تلاوت و بحث‌هایی بدین گونه. نام مجد البيان در چاپ اخير بر کتاب نهاده شده و در اصل نام خاصی نداشته است.

قم؛ گلیپگانی؛ شماره نسخه: ۶۳۰۲/۷-۶۳۰۱/۱۸۲

آغاز: الحمد لله العظيم المنة ×× المانح الفضل لاهل السنة / ثم الصلوة والسلام نلتمس ×× على نبي دينة لابندرس؛ انجام: وهذه التاسعة المأين قد ×× اتت ولما يخلف الهادي وعد / وقد رجوت اننى المجدد ×× فيما بفضل الله ليس يجحد / وقد آخر المأين فيها يأتي ×× عيسى نبي الله ذوالإيات / يجدد الدين لهذى الامة ×× وفى الصلوة بعضنا قدامه

از اول تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کاف، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱-۲۹۸]

● **مجدد رزایا النبي و الآل / تاریخ معصومین / عربی**

mujaddid-u razāya-n nabī wa-l āl

آل عصفور، حسین بن محمد، ۱۱۴۷ - ۱۲۱۶ قمری
āl-e 'osfür, hoseyn ebn-e mohammad (1735 - 1802)

تاریخ تألیف: ۱۲۵۷ق

مقتل مفصلی است در دو جلد که تحت عناوین «رزیه، رزیه» آمده است.

اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه: ۱۷۹

آغاز: الحمد لله الذى انزل على عبده الكتاب نورا لاطلعا مصابيح و سراجا لا يخبا توقده و بحرا لا يدرك قعره و منهاجا لا يضل نهجه خط: نستعليق، کاتب = مؤلف، بی‌کاف؛ با تصحیح و اضافات وی؛ جلد: تیماج، ۱۴۱ گگ، اندازه: ۱۸×۲۲سم [اوراق عتیق: ۲-۳۳۳]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۶۷۸

آغاز: کتاب الخمسين من مؤلفات والده العلامة الفهامة خاتمة المحققين ... فقابلت حكمه المطاع فى بادی الراى بالامثال والاطاعة وامتلت امره العالی بحد القوة والاستطاعة؛ انجام: وجف اللسان عن الاملاء حذرا من الاطالة والاكتثار والله نسل الاتمام جزئه الثانى على احسن الانماط والمعانى انه كريم منان ودعائه الغفو والاحسان. دعای فرج الهی عظم البلاء ...

جلد اول (شامل ۳۵ رزیه)؛ خط: نسخ جلی، کاف: ابن محمد بن احمد بن حسن بن ابراهیم، بی‌کاف؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۲ گگ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: مخ: ۴-۱۶۹۹]

● **مجدد رأس كل مائة / شرح حدیث / عربی**

mujaddid-u ra's-i kull-i mi'a

رساله‌ای است درباره این حدیث که «بر سر هر سده مردی بر خیزد ...».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۷۲۸/۶

آغاز: و بعد فالحمد لولی الحمد و الصلوة على من بيده لواء الحمد قال رسول ص ... يبعث لهذه الامة على راس كل مائة من يجدد لها ... اذكر فى هذه الروحة الرحسة و الروضة القدسية؛ انجام: قال عليه السلام بعثنى الله بين يدي قيام الساعة بالسيف و جعل رزقي تحت ظل رمسى

خط: نستعليق، بی‌کاف، بی‌کاف؛ جلد: تیماج، ۷ص (۷۳-۷۹)، ۱۷سطر،

● **المجدى فى نسب العلويين (فى انساب الطالبين) /**

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد بیست و هشتم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276266

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۲/۲۰۱۳

● **المحرر في الفقه (ترجمه) / فقه / فارسی**
al-moharrar fe-l feqh (t.)

وابسته به: المحرر في الفقه = محرر التدوين = المحرر في الفروع الشافعية؛ رافعی قزوینی، عبدالکریم بن محمد (۵۵۷-۶۲۳)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۳۷/۲

آغاز: مکتوبی است در بیان کیفیت زخمها. فرموده است خدای بزرگ فرض شده بر شما قصاص گرفتن در کشته ها و روایت شده از پیغمبر خدای -رحمت خدای بر وی باد و نیز سلامت خدای بر وی با - حلال نیست خون ریختن نفس مسلمان مگر به یکی از سه چیز؛ **انجام**: اگر تصدیق غلام را یکی از ایشان غیر آخرین پس نصیب تصدیق کننده مکاتب است و نصیب تکذیب کننده هر گاه سوگند خورد غلام است و اگر.

با ترجمه زیر نویس به فارسی؛ خط: نستعلیق، بی کاه، تا: قرن ۱۱- ۱۲؛ جلد: تیماج، ۲۲ سطر (۹/۵×۲۰)، اندازه: ۸/۱۵×۲/۲۸سم [ف: ۲۹/۱-۳۹۵]

● **المحرر في الفقه (مختصر) / فقه / عربی**
al-muharrar fi-l fiqh (mx.)

وابسته به: المحرر في الفقه = محرر التدوين = المحرر في الفروع الشافعية؛ رافعی قزوینی، عبدالکریم بن محمد (۵۵۷-۶۲۳)

قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۶۷۲

آغاز: و قد شرعت في جمع جزء لطيف على صورة الشرح لدقائق هذا المختصر ومقصودى به التنبیه على الحكمة؛ **انجام**: و اختتم لنا بخير وأصلح لنا شأننا كله وافعل ذلك باخواننا واحبائنا وسائر المسلمين

احتمالا این مختصر «الایجاز» تاج الدین محمود اصفهیدی کرمانی باشد، در این مختصر با لفظ «قلت ... والله اعلم» بعضی از گفته های مؤلف اصل تصحیح یا رد می شود و در مقدمه گفته شده که به عبارت مؤلف اصل مقید نیست و گاهی به توضیح پرداخته است؛ خط: نسخ، بی کاه، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ تملک: علی بن حسن بن علی به تاریخ ۸۶۳؛ جلد: تیماج، ۱۰۷ گگ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۵/۲۶سم [ف: ۲۷-۱۲۴]

● **المحرر في قوله تعالى «ليغفر لك الله ما تقدم من ذنبك وما تأخر» / تفسیر / عربی**

al-muharrar fi qawl-i-hi ta'ālā «li-yağfira laka-l-lāh mā taqaddam-a min ḍanb-i-k wa mā ta'axxar»

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

رساله ای در بیان تفسیر قوله تعالى «ليغفرلك الله ما تقدم من ذنبك وما تأخر» با نقل گفته ها و دیدگاه مفسران بر اساس مبانی

فانی اباهی بکم يوم القيامة ... فصل. اذا رغبت من النكاح امرأة استحب النظر اليها قبل الخطبة، اذنت او لم تأذن؛ **انجام**: و الدور، لا يجب القيام بعمارتها، تمت.

«ربع النكاح» از آن است؛ خط: نسخ تحریری، کا: مصطفی الغریب بن اسماعیل، تا: شعبان ۱۲۶۹ق، جا: ایران؛ ۸۷ گگ (۱پ- ۸۷پ) [ف: ۲-۲۲۵]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۸۵۴

آغاز: كتاب الطهارة قال الله تعالى و انزلنا من السماء ماء طهورا الآية لايجوز رفع الحدث ولا ازالة النجاسة الا بالماء ويشترط فيه بعد الطهارة وصفان؛ **انجام**: و في حق الحاج منى وكذا حكم ما يسوقان من الهدى في المكان ووقته وقت الاضحية على الاصح.

خط: نسخ، کا: عبدالکریم، تا: ۱۲۷۵ق؛ محشی با رمز «محلّی»، روی برگ اول آمده: «هو ربع اول را از كتاب محرر حقير خود کتابت کرده و ربع رابع را غير باجرة کتابت نموده الاقل»، مهر: «هو الکریم و انى عبدالکریم ۱۲۷۳» (بیضی)؛ جلد: مقوایی، ۸۴ گگ، ۱۳ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵۱-۱۸۰]

۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۰۷۴-۳۶/۷۴

آغاز: بسملة كتاب النكاح قال الله تعالى فانكحوا ما طاب لكم من النساء منى وثلاث ورباع ... فصل اذا رغبت في نكاح امرأة استحب له النظر اليها قبل الخطبة؛ **انجام**: وان عجز قوم على المعتق ان كان موسرا والا فنصبيه حر والباقي فن قلت بل الاظهر العتق

كتاب النكاح تا كتاب التدبير؛ خط: نسخ، کا: محمدجعفر ابن ابراهيم، تا: جمادى الاول ۱۲۹۰ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۴۶ گگ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۲سم [ف: ۷-۴۱۸۵]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۶۳۲

آغاز: كتاب النكاح قال الله تعالى و انكحوا ما طاب لكم من النساء منى وثلاث ورباع الآية؛ **انجام**: فان أعتقه المصدق فالأظهر انه يقوم عليه الباقي إن كان موسراً.

از ابتدای نكاح تا انتهای كتاب الكتابة؛ خط: نسخ، کا: رسول بن حسن ممانی پازوکی، تا: ۱۳۱۵ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۰۲ گگ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۱-۱۱۶۵]

۱۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۶۵۲

آغاز: كتاب النكاح قال الله تعالى «فانكحوا ما طاب لكم من النساء» وقال «وانكحوا الايامى منكم والصالحين» وعن النبي صلى الله عليه وآله «تناكحوا تكثروا فانى اباهی بکم الامم ولو بسقط؛ **انجام**: واذ اعتقت بموت السيد فمن رأس المال يعتق والله اعلم واحكم وعلى لفظ العتق نختم کتابنا ونرجوا ان يعتق الله من النار رقابنا ورقاب ابائنا وامهاتنا بفضلله وجوده وكرمه ورحمته.

كتاب نكاح، دیات، كفارات، قضا وشهادات وعتق وتدابیر است؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن یعقوب بن اسحاق المنشور بی اللعی، بی تا؛ جلد: مقوا، ۱۸۷ گگ، ۱۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: مخ: ۵-]

[۱۹۴۳]

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد بیست و هشت؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276266

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۲/۲۰۱۳

ف: ۴-۱۷۸

● **ریحان و بوستان افروز / ادبیات / فارسی**

rayhān va būstān-e afrūz

میرزا آقاخان کرمانی، عبدالحسین، ۱۲۷۰-۱۳۱۴ قمری
mīrzā āqā xān-e kermānī, 'abd-ol-hoseyn (1854 - 1897)

تاریخ تألیف: ذیقعده ۱۳۱۳ق؛ محل تألیف: طرابزون
ریحان بوستان افروز بر طرز و ترتیب ادبیات و فرنگستان امروز.
[دنا ۱۳۳۷/۵؛ اندیشه‌های میرزا آقاخان ص ۳۷]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۱۵۸

آغاز: کتاب ریحان بوستان افروز. بسمله. نیایش کنم داور پاک را
که ماورای طبیعت است و منزله از ادراک بشریت؛ **انجام**: حکایت
ایشان در ایام وحشت و بدایت دایماد و وجدان خود اضطرابی
سخت موجود می‌دهد ... و از انوار معرفت در نفس خود شعاعی
می‌دهد رفته رفته (ناتمام مانده)

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی تا؛ ۱۰ گک، ۱۷ سطر، قطع: بغلی
[نشریه: ۶-۶۴۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۴۶۸-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۱۴۸]

● **ریش / طنز / فارسی**

rīš

در این رساله پاره‌ای از سخنان و اشعار طنزآمیز که اشارت به
مذمت ریش و مدح بی‌ریشان دارد نیز آورده شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۶۲/۲۰-طباطبائی

آغاز: بسمله شکر و سپاس پادشاهی که به دست ... قدرت شعشه
جمال ناز کان خطه علام و نازنینان ذریت آدم ... و تحیات
زاکیات نثار ... یثرب که آرامگاه آرام جانهای با صفا یعنی روضه
منور مصطفی صلی الله علیه و آله؛ **انجام**: آن نوع بلا که ریش
میخوانندش xx آن روز مبدا که به روی تو رسد ... ساعت به
ساعت شیخون خواهد آورد xx و باری درین چند روز که هنوز
در راهست ... فرصت غنیمت دان و خاطر احباب دریاب ... گر
توانی با من بیچاره بر آور نفسی که ندارم بجز از لطف تو فریاد
رسی غافل منشین نه وقت بازست و من بعد بر خاطر هیچ کس
غیاری منشان. دریاب که نسخ میشود نامه حسن
خط: شکسته نستعلیق خوب، کا: آقا نور ابن حاج نقد علی، تا:
قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۲ گک (۵۵-۵۶) [ف: ۲۳-۶۵۵]

● **ریش نامه / شعر / فارسی**

rīš nāma

عبید زاکانی، عبیدالله، - ۷۷۲ قمری

در زنجان کشته شده و این رساله را پیش از بایی شدن در حدود
۲۰۰۰ بیت تألیف کرده که مشتمل بر دیباچه و چهار «فصل» و
«خاتمه» است: فصل ۱. تحقیق معنی هلال و آنچه مترتب است بر
آن؛ ۲. بیان معرفت ایام هلال و لواحق آن؛ ۳. معرفات و معینات
اوایل شهور؛ ۴. بیان تحقیق معرفت ماه و لواحق آن؛ خاتمه: در
آداب و ادعیه اول هر ماه. هریک از فصول را به چندین ریحانه
تقسیم و مطالب را در تحت این عنوان نگاشته و خود آن را
«ریحانه الصدور» نامیده و در تمام موارد اخبار و احادیثی از
کتب امامیه برای اثبات مدعای خویش به فارسی نقل کرده
است.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی هدانا لنور الالهة الی الفراض و
الاحکام المندوبه ... و بعد چنین گوید طالب طریق عبودیه
جناب سبحانی ...
انجام: فاتقوا الله و اصلحوا ذات بینکم و اطیعوا الله و رسوله ان کنتم
مؤمنین و الحمد لله اولاً و آخراً و صلی الله علی محمد و آله.
[دنا ۱۳۳۷/۵؛ فهرستواره منزوی ۲۹۳۲/۴]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۸۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: شعبان ۱۲۵۷ق، جا: زنجان
(احتمال)؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، شگری، جلد: روغنی،
۱۲۰ گک، ۱۱ سطر (۱۳x۷)، اندازه: ۲۱x۱۴/۵سم [ف: ۲-۴۳۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۲۷۴

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ مصحح؛ قطع: وزیری [میراث شهاب:
س ۸۳-۴-۶۴]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۵۰۳

آغاز: برابر

خط: نسخ خوب، بی کا، تا: ۱۲۵۹ق [ف: ۱-۴۱۷]

● **ریح النسرین فیمن عاش من الصحابة مائة و عشرين**

/ تاریخ / عربی

rīḥ-un nasrīn fī-man 'āš-a min-aṣ ṣaḥāba mi'at-u wa
'iṣrīn

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)
چاپ: لاهور، مطبع محمدی، ۲ص، در ضمن رسائل سیوطی در
سال ۱۸۸۶م چاپ شده.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۸۶/۷ عکسی

آغاز: حسان ابو عبدالرحمن و قیل ابوالحسام و قیل ابوالولید هو
ابن ثابت بن المنذر
نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در اسپانیا، ش ۱۷۰۲؛ خط: نسخ،
بی کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، رکابه‌دار؛ ۲ص (۲۶۲-۲۶۳) [عکسی]

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد هفدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276255

استاد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

دائرة؛ ۲۱گ (۵۰-۷۰پ) [ف: ۱-۳۰۰]

س ریاض طبع < بیاض ریاض

● ریاض الطالبین / رمل / فارسی

rīyāz-ot-tālebīn

اوحدی بلیانی، عبدالله بن محمد، ق ۱۰ قمری
awhādī belīyānī, 'abd-ol-lāh ebn-e mohammad (- 16c)اهداء به: سراج الدوله ملک قاسم بیک پرناک
تاریخ تألیف: ۹۰۴ق

رساله‌ای در رمل، و دارای یک «فاتحه» و سه «روضه» و یک «خاتمه»: فاتحه: در شأن نزول علم رمل، دارای چهار چمن؛ روضه ۱. بیوت و اشکال و منسوبات آن، دارای دو بستان؛ روضه ۲. احکام، دارای سیزده حدیقه؛ روضه ۳. ضمائر و خبایا، دارای شش شجره؛ خاتمه: در حکم سال عالم و شخص معین.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۳۶۹/۷

آغاز: حمدی که امهات سفلی به امداد افراد قطرات نظرات که آبادی علوی از بیاض شهاب و حمزه سحاب؛ انجام: واز آن حکم کنند بحسب سعادت و نحوس و منسوبات اشکال و بقدر اشخاص.

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۰۴ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ (۵۷-۶۷)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۲۴-۱۵۶]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۴۴۸/۱

آغاز: بسمله. کتاب ریاض الطالبین در رمل به طریقه اصح حاجی حسن طوسی بن جمال الاوحد البلیانی المشهور بعبد الله الاولیا ... که چون در سنه اربع و تسعمائة که به سعد درجه دولت به جرم رسیده؛ انجام: و از آن حکم نماید بحسب سعادت و نحوس و اشکال به قدر اشخاص، و الله و احکم (سپس صفحه جدول است) خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: محرم ۱۲۲۶ق؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: رویه میشن سیاه، ۲۸گ (۱-۲۸ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۴۲۲]

۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۸۴

خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۴ شعبان ۱۲۵۵ق، [ف: ۳-۱۹]

● ریاض الطالبین فی شرح الاستعاذة و البسملة / عربی

rīyād-ūṭ ṭālibīn fi š-i ist'āda wa-l basmala

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūṭī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: بدون شماره

بی کا، بی تا، قطع: رقیعی بزرگ [میراث شهاب: س ۹ش ۲-۳۲]

olfatī sāvoji , olfatī ebn-e hoseyn (- 17c)

اهداء به: عبدالله قطبشاه (۱۰۲۳-۱۰۸۳)

در عروض و قافیه و بدیع است.

آغاز: بسمله. حمد وافر و ثنای کامل مبدعی و صناعی را شایانست که از امتزاج ارکان عناصر و ازدواج اصول موالید مصراع موزون ترکیب انسان را ترتیب داده ... اما بعد اقل ... الفتی ابن حسینی ساوجی را جمعی از مستفیدان فنون شاعری تکلیف نمودند ... حسب الالتماس دوستان بوستانی مرتب ساخت از طراحی قواعد عروض و چمن بندی قوانین قوافی و نخل پیرائی رسوم صنایع و گلکاری فنون بدایع ... بریاض الصنایع قطب شاهی موسوم ساخت ...

[دنا ۱۰۹۹/۵؛ الذریعه ۹۱۹ و ۳۲۸/۱۱]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۵۷۲/۱

آغاز: برابر؛ انجام: گفتم او را چو سرو گفت خرد xx سرو موزون کی این چنین افتد (فی بیان الجمع و التقسیم)

خط: نستعلیق، کا: محمد صادق بن محمد تقی تفرشی ظهیری بیانی، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۴۷گ (۲-۴۸پ)، ۱۴ سطر (۵/۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۳۲/۵سم [ف: ۹-۱۳۶۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۱۷۹/۲

آغاز: برابر؛ انجام: طلب کردم از کلک تاریخ او xx رقم زو چل و هشت سال هزار ... / همچو خاتم الفتی شد نامدار xx ختم کرد این گنج در شاهوار

خط: نستعلیق هندی، کا: بدر الدین حسین ساکن اورنگ آباد، تا: ۲۱ ذیحجه ۱۲۶۵ق، جا: حیدرآباد؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۱۱۶ص (۲۲-۱۳۷)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۳/۸سم [ف: ۴۵-۶۰]

۳. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه: ۲۵۴/۲-ج

آغاز: برابر؛ انجام: فی بیان الجمع و التقسیم این صفت چنان باشد که دو چیز را با هم جمع کنند ... سر و موزون که این چنین افتد. این صفت

عنوان‌های: «در بیان ارکان شعر، فی بیان حرف القافیه، در تعریف صنایع و بدایع شعر» در آن دیده می‌شود؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی، بی تا؛ پس از این قصیده‌ای است از عطار و هجو یغما و نامه‌ای به فارسی برای ملا باشی در نکوهش از تصوف از چپ به راست؛ ۲۱گ (۴۶-۶۶ر) [ف: ۱۳۰-]

۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۴۷/۳-د

آغاز: برابر؛ انجام: ریاض الصنایع چو اتمام یافت xx بامداد توفیق پروردگار / طلب کردم از کلک تاریخ او xx رقم زد چل و هشت سال هزار

بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز؛ در ۷۱ و ۷۲ و ۷۳ بندی است به نثر و نظم در عروض در پایان یک صفحه است از عروض ملا الفتی، در ۱پ و ۲ر درباره ۱۲ گونه رباعی است به نثر و نظم با یک

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد هفتم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276255

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

● زیوریه / - فارسی

قیم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۳۴۳/۵

آغاز: و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم قال الله تعالی و أعرض عن الجاهلین، و قال الطبرانی؛ **انجام**: قال فبلغه ذلك فعاهد الله أن لا يتكلم الليث بن سعد أبداً.
خط: نسخ زیبا بسیار مغلوط، بی کاه، بی تا؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوایی، ۳ گگ (۴۸-۵۰ پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۳×۱۶/۵ سم [ف: ۶-۳۲۱]

zabūryye

مشهد؛ مدرسه آیه الله خوئی؛ شماره نسخه: ۲۱۴/۶
بی کاه، تا: قرن ۱۴ [اوراق عتیق: ۱-۲۵۲]

● الزیب المطبوخ و حکمه / فقه / عربی

az-zabīb-ul maṭbūx wa ḥukm-u-h

درباره حکم مویز که در غذا جوشانیده می شود.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۴۶/۱۴

آغاز: بسملة. حمدله ... الى يوم الدين. اما بعد فيقول افقرا العباد الى رحمة ربه ... ابوالحسن بن محمد علی الحسيني الخاتون آبادی طیب الله ... بذکر مسأله الزیب المطبوخ فی الطعام هل هو حلال او حرام ؟؟ **انجام**: و لا شك ان الزیب المطبوخ فی الطعام ليس نوع من انواع الخمر بالاجماع فالحکم بحرمة باطل قطعاً. و به نستعين و به الاعتصام و التکلان

خط: نستعلیق متوسط، بی کاه، بی تا؛ جا: اصفهان؛ در برگ ۱۸۶ پ جدولی برای شکایات نماز دارد که در ۷ ستون عمودی و ۱۲ ستون افقی است؛ کاغذ: اصفهانی، نخودی، جلد: مقوایی، ۴ ص (۱۸۳-۱۸۶)، ابعاد متن: ۱۳/۵×۷، اندازه: ۱۷/۵×۱۱ سم [ف: ۱۱-۱۷]

● زحافات شعری / ادبیات / عربی

zahāfāt-i šī'irī

نویسنده، زحافات شعری را در دو دائره و بر روی دو صفحه بیان داشته است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۲۵/۱۲

آغاز: صورت دایره اخرب که در اصل شجره بوده است
بی کاه، بی تا؛ ۲ ص (۱۲۶-۱۲۷) [ف: ۹-۴۵۳]

● زحل و کره ثوابت / هیئت / فارسی

zohal va kore-ye savābet

مؤلف مذکور نیست و همه جا از خود با عبارت «خادم مخلص» یاد کرده است، و این رساله را به اشارت پادشاه وقت نوشته است و چنانکه می گویند: «و اشکالی که مجلس رفیع زید رفعته بر آن حکم فرموده بود». در این رساله از زیج علائی و زیج شاهی و زیج بتانی و نظر خواجه نصیرالدین طوسی و دارالملک طمغاج (= ترکستان) یاد شده است. در این رساله از زیج علائی و زیج شاهی و زیج بتانی و نظر خواجه نصیرالدین طوسی و دارالملک طمغاج (= ترکستان) یاد شده است. [این رساله در جلد سوم فهرست آستان قدس (ص ۳۳۰ ش ۹۶) تحت عنوان: «رساله در رفع شبهه مماس شدن زحل بکره ثوابت» آمده و در آنجا احتمال داده شده است که مؤلف شمس المعالی محمد کیای جرجانی باشد که در قرن نهم هجری می زیسته، نیز رک: نسخه های منزوی ۱: ۲۹۹].

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۳۲۳

آغاز: و الله ملهم الصلواب، مقاتلی که حکیم فاضل افضل الدین ابونصر محمد الحاکم البامیانی رحمه الله در حکم مماس شدن کوکب زحل کره ثوابت را ایراد کرده است و بناء سخن بر نقلی که از کتاب قرانات استاد احمد بن محمد بن عبدالجلیل سجزی رحمه الله آورده است؛ **انجام**: آنچه درین باب بر ضمیر

● زجر (جدول) = فال / طالع بینی / عربی

zajr (jadval) = fāl

در عنوان این جدول (که سه صفحه را فرا گرفته و در حاشیه عمودی آن حادثات الزمان و در افقی اسامی بروج نوشته است) چنین آمده: «جدول معرفة زجر الفال علی رأی الحكماء المتقدم».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۳۶۷/۱۷

خط: شکسته نستعلیق، بی کاه، تا: ۱۱۹۵ ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۳ ص (۳۹۹-۴۰۱)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۱۴ سم [ف: ۱۹-۴۴۶]

● الزجر بالهجر / حدیث / عربی

az-zajr-u bi-l-hajr

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūti, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bākr (1446 - 1506)
روایت هایی که در آنها دستور داده شده است که به واسطه دوری کردن از تبهکاران آنها را زجر کنند، در این رساله گرد آورده شده و ضمناً بعضی از کلمات عرفا و داستان های مناسب موضوع را نیز می آورد.

[دنا ۱۲۳۴/۵؛ معجم المؤلفین ۱۲۸/۵؛ دار صدام ص ۱۵۸]

فرستگان نسخ های خطی ایران (فخا)؛ جلد هفدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276255

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

عربی

الحرام؛ **انجام**: فانه ثبت عندنا بالأخبار المعتمدة المستفيضة بل باجماع الفرقة المحقة، هذا آخر ما علقناه على مبحث الكتاب. از آغاز تا پایان بحث حجية الكتاب؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: حبيب الله بن محمد بن هاشم موسوی، تا: ۲۱ شوال ۱۲۹۴ق؛ مصحح، محشی، یادداشتی در تقریظ بر کتاب؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۳۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۵/۵×۱۵سم [محدث ارموی مخ: ۲-۸۰۰]

az-zahr-ul anīq fi qīṣṣat-i yūsuf-iṣ ṣiddīq

ابن جوزی، عبدالرحمن بن علی، ۵۰۸-۵۹۷ قمری
ebn-e jawzī, 'abd-or-rahmān ebn-e 'alī (1115 - 1201)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۵۴۸

آغاز: بسمله. قال اخبرنا الحسن قال حدثنا اسماعيل عن الضحاک عن ابن عباس ... قال جاء بنو اسرائيل الى النبي ... فقالوا يا محمد اخبرنا عن امر يعقوب؛ **انجام**: افضل الصلاة والسلام. تمت القصة بحمد الله ... تسليماً كثيراً. على بين عواد عبرنا عشية ... لعل عاقه عنك عائق.

در این نسخه دیباچه ای نیست؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: استنبولی، جلد: مقوا، ۸۶گ، ۱۳ سطر (۱۴×۹)، اندازه: ۲۰×۱۳سم [ف: ۱۲-۲۵۶۹]

← زهراوین ← جواهر التفسیر لتحفة الامیر

← زهراوین ← تفسیر

● **زهر البساتین و بهجة السابحین = كاشكول / گوناگون /**

عربی

zahr-ul basātīn wa bahjat-us sābiḥīn = kaškūl

نعیمی بحرانی، محمد بن علی، ق ۱۲ قمری
na'imī bahrānī, mohammad ebn-e 'alī (- 18c)

به درخواست: شیخ عبدالامام بن مقدس الشیخ ابراهیم شامل نکات غریبه و حکایات عجیبه و فوائد مفیده و روایات و احادیث و اقوال مرویه نبویه و امامیه و منقوله از رجال که در آغاز به فضل علم اشاره کرده است و از اهمیت تعلیم بحث کرده سپس کلمات حضرت علی بن موسی الرضا (ع)، در بیان عقل و جهل کلام حضرت موسی الکاظم کلام حضرت علی (ع) و حکم آن حضرت و کلمات حضرت علی بن الحسین، امام باقر امام صادق، موسی بن جعفر. حضرت جواد حضرت هادی حضرت عسکری حضرت قائم و کلمات حکما و ملوک و وزراء، پس از آن حکایت، عجیبه، و اقوال غریبه و احادیث ... نسخه را مؤلف بانجام نرسانیده است.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۸۸۷۰

آغاز: بسمله الحمد لله المتزهد عن الكيف والاین المتجلى بعظمته عن الريب والمين الحميد المجيد الفعال ... اما بعد فيقول تراب نعال اخوانه المؤمنين ... (بعد از بیست و پنج برگ) و من بعض ما انتخبته من وصيته النبي الامي ... و عقبها بكلام الحكماء ... لانه كالكشكول او كد كان عطار محلول وبالله الثقة و المأمول
خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۷۰ق؛ محشی از محرر؛ تملک: سید خلیفه ابن سید علی موسوی در ۱۲۳۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۱۰ص، اندازه: ۲۰/۵×۱۵سم [ف: ۲-۲۷۹]

مشهد؛ اصغر زاد؛ شماره نسخه: ۳۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۷-۷۷۰]

● **زهر الحديقة = شرح لغز النحو / معما / عربی**

zahr-ul ḥadīqa = š.-u luḡaz-in naḥw

سرکانی، محمد صادق بن محمد علی، ق ۱۱ قمری
serkānī, mohammad sādeq ebn-e mohammad 'alī (- 17c)

وابسته به: لغز الكافية = اللغز النحوی؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)

● **زهر البساتین فی حل مشکلات القوانین / اصول فقه /**

عربی

zahr-ul basātīn fi ḥall-i muškilāt-il qawānīn

وابسته به: القوانین المحکمة فی الاصول = قوانین الاصول میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن (۱۱۵۱-۱۲۳۱)
شرح مزجی مفصلی است بر «القوانین المحکمة» میرزای قمی.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۰۰۷

آغاز: الحمد لله الذي هدانا الى تمهيد القوانين لتحسين شرايع الاسلام و ارشدنا الى تشييد القواعد لتحرير مسائل الحلال و

فهرستگان نسخهای خطی ایران (فنا)؛ جلد هفدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276255

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

۴۴. قم؛ گلبایگانی؛ شماره نسخه: ۶/۲۶۲۰-۵۱/۸۰
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی کاه، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ ۷ گگ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۵-۲۶۱۰]
۴۵. قم؛ گلبایگانی؛ شماره نسخه: ۴/۲۶۵۰-۱۴/۱۰۰
آغاز: برابر؛ انجام: ومن للتبعیض و الدهر مجرور به متعلق بما هو واعصه مبادی مصرو معه سروی.
خط: تحریری، بی کاه، بی تا؛ جلد: تیماج قهوه ای مذهب، ۱۲ گگ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵-۲۶۰۹]
۴۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۲۵۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاه: محمد اصغر، تا: شنبه ۶ ربیع الاول، جا: مدرسه نواب؛ مهر: «محمد اصغر بن عبدالکریم» (مریج)، «محمد جعفر بن عبدالکریم» (بیضی)؛ جلد: مقوا، ۱۶ گگ، ۱۰ سطر، اندازه: ۵/۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۳-۱۲۲۴]
۴۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲/۹۲۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی کاه، بی تا؛ جلد: تیماج قهوه ای، ۱۷ گگ (۴۱پ-۵۷پ)، اندازه: ۵/۱۵×۱۵سم [ف: ۲۴-۱۳]
۴۸. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۳/۵۶۷۳
خط: نستعلیق شکسته، بی کاه، بی تا؛ ۱۲ گگ (در حاشیه ۲۲-۳۳)، اندازه: ۵/۱۵×۱۵سم [ف: ۳-۱۰۹]
۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵/۱۴۴۸۴
آغاز: برابر؛ انجام: (فاصبح العین رکودا علی الاوشا ...) یعنی که پس که دیده اند گاوهای کوهی ... لکونه بمعنی ثابتان ان بر سخن مفعولا لاصح بحذف المضاف.
خط: نستعلیق، بی کاه، بی تا؛ جلد: تیماج قهوه ای، ۵ گگ (۶۲پ-۶۶ر)، ۱۶-۲۴ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۳۸-۶۴۱]
۵۰. همدان؛ مدرسه غروب؛ شماره نسخه: ۱/۴۸۰۷
خط: شکسته نستعلیق، بی کاه، بی تا؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: ۱۵۶۴-]
۵۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۱۲/۳۳۶
خط: نسخ، بی کاه، بی تا؛ محشی؛ ۱۱ گگ (۲۴۹پ-۲۵۹ر)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱-۲۹۴]
۵۲. همدان؛ مدرسه غروب؛ شماره نسخه: ۱/۱۵۸
خط: شکسته نستعلیق، بی کاه، بی تا؛ قطع: بیاض رقی [رشت و همدان: ف: ۱۳۹۲-]
۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱/۳۳۸۰
آغاز: برابر؛ انجام: لکونه بمعنی ثابتا و آن سخن مفعول له لاصح بحذف المضاف.
کاه: محسن بن محمد قراجه داغی الاصل نیریز المسکن، تا: پنج شنبه ۱ رجب ۱۳۰۰ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قرمز، ۳۵ص (۱-۳۵)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۰-۱۲۲۹]
۵۴. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴/۳۷۹
خط: نسخ، کاه: عباسعلی، بی تا، جلد: تیماج مشک، ۱۲ گگ (۷۳پ-۸۴ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۵/۱۴×۱۸سم [ف: ۱-۲۶۸]
۵۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۵۷۲
آغاز: برابر؛ انجام: نری احد یمشی و شهلاتا یعنی مس کردیم ... خط: شکسته نستعلیق و نسخ، بی کاه، بی تا؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج قهوه ای مذهب، ۴ص (۴۶-۴۹)، ۱۵ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۵/۱۵×۲۱سم [رایانه]
۵۶. تهران؛ رجائی زفره ای، محمد حسن؛ شماره نسخه: بدون شماره بی کاه، بی تا [میراث اسلامی: ۱۰-۷۴۸]

● شرح شواهد شرح الکافیة / ادبیات / عربی

š.-u šawāhid-i š.-il-kāfiya

ترکیب اشعار حروف مشبهة بالفعل در کتاب سیوطی و جامی و شرح قطر الندی و کافیه و شواهد اشعار کتاب ضوء ...

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۵/۵۱۱

آغاز: امن رسم دار مریج و مصیق لعینک کم کاه الشئون و کیف الرسم اثر الدار یقال رسک له کذا و رسم البر رسمها معناه بالفارسیه نشان نهاد و مهر نهاد گندم را؛ انجام: لان ظروف المكان لاتصاف الی الجملة کما قال بعضهم ان اذ المفاجاة حرف دال علی المفاجاة ... تمت.

خط: نستعلیق، بی کاه، تا: ۱۲۴۶ق؛ اهدایی: شیخ محمد جواد علمیه؛ کاغذ: کبود اصفهانی، جلد: تیماج مشک، ۲۵ گگ (۱۰۱-۱۲۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲-۴۴۷]

● شرح شواهد شرح قطر الندی / ادبیات / فارسی

š.-e šāvāhed-e š.-e qatr-on-nadā

اردبیلی، نظام الدین بن احمد، ق ۱۲ قمری
ardabīlī, nezām-od-dīn ebn-e ahmad (- 18c)

وابسته به: شرح قطر الندی و بل الصدی؛ ابن هشام، عبدالله بن یوسف (۷۰۸-۷۶۱)

ترجمه و شرح مختصری است بر شواهد شعری کتاب معروف «شرح قطر الندی» ابن هشام نحوی که بالتماس جمعی از طلاب نوشته و به نوشته ملا جعفر قاضی اعرج نظر داشته است.

آغاز: چنین گوید اقل طلبه ... این مختصری است نوشته می شود در ایضاح آیات شرح قطر ابن هشام ...

انجام: و من کان له ادنی ممارسة فی الصرف لایحتاج الی ذکر المثال.

چاپ: ایران، ۱۳۰۹ قمری، سنگی، خشتی؛ ایران، بی ناشر، سنگی، خشتی، به سعی و اهتمام حاجی علی اکبر تاجر کتابفروش خوانساری طهرانی، بدون تاریخ، در هامش [دنا/۸۱۷/۶نا(۲۷نسخه)؛ الذریعة ۱۳/۳۲۹ رقم ۱۲۵۷؛ نسخه های منزوی ۲۰۶۲/۳]

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد بیستم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازماناسناد

DIA 276258

وکتبخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

شرح شواهد البهجة المرضية < جامع الشواهد

● شرح شواهد البهجة المرضية / ادبیات / عربی

š.-u šawāhid-il bahjat-il-marḏīyya

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūti, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

وابسته به: البهجة المرضية فی شرح الالفية = شرح الفية ابن مالک = شرح الخلاصة فی النحو؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹-۹۱۱)

سیوطی بعد از شرح الفیه ابن مالک، شواهد کتاب خود را جداگانه شرح نموده است و همانطور که در دیباچه کتاب آورده این کار را روی کتاب شواهد مغنی اللیب نیز انجام داده و آن را «فتح الغریب بشواهد مغنی اللیب» نامیده است.

شرح و حواشی:

۱- شرح شواهد البهجة المرضية = شواهد سیوطی؛ اردبیلی، نظام الدین بن احمد (۱۲-)

۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۷۹۸/۳

بی کا، تا: ۱۲۳۵ق [ف- ۳۰۷]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۹۴

شواهد سیوطی و خواب‌نامه؛ بی کا، بی تا؛ خریداری از جعفر محسنی [رایانه]

● شرح شواهد البهجة المرضية = شواهد سیوطی /

نحو، ادبیات / فارسی

š.-e šavāhed-el bahjat-el-marziyya = šavāhed-e soyūti

اردبیلی، نظام الدین بن احمد، ق ۱۲ قمری

ardabīlī, nezām-od-dīn ebn-e ahmad (- 18c)

وابسته به: شرح شواهد البهجة المرضية؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹-۹۱۱)

ترجمه و شرح نظام الدین اردبیلی است بر شواهد شرح جلال الدین عبدالرحمن سیوطی موسوم به بهجة المرضية بر الفیه ابن مالک اعم از آن که بیت مورد بحث را عینی در فرائد نقل کرده یا متعرض ذکر آن نشده باشد.

آغاز: بسمله. این کلمات چندبست که نوشته میشود در توضیح شعرهایی که در شرح سیوطی است

انجام: ۱: لتسهیل الهمزین است بین معنی میان الف و همزة تمت الشواهد

۲: و انبت من البيت بمعنى القطع چنین اقل عباد نظام الدین ابن ملا احمد اردبیلی ... و چون فارسی را لفظ به لفظ به کلمات عربی سنجیدن اشکالی دارد بنابراین اگر سهوی و غلطی شده باشد امیدوار است که قلم عفو بر او کشیده از سهوی و خطایی که شده درگذرند و الله اعلم بالصواب.

چاپ: در سال ۱۲۶۷ق چاپ شده

[نسخه‌های منزوی ۲۰۶۱/۳؛ الذریعة ۳۳۸/۱۳؛ دنا ۸۱۰/۶-۸۱۳-۸۱۳ (۹۷ نسخه)]

۱. ساوه؛ کتابخانه هاشمی نژاد؛ شماره نسخه: ۵۸/۳

آغاز: برابر؛ انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی محمد ولد حاجی محمد ولد عبدالله بهمن مازندرانی، تا: شنبه ۵ ذیقعدة ۱۰۲۷ق؛ کاغذ: لیمویی، جلد: چرم زرشکی، ۶۷گگ (۸۳پ-۱۴۹ر)، اندازه: ۱۲/۲×۱۹سم [اوراق عتیق: ۴۸۷-۲]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۰۱۸/۲

آغاز: برابر؛ انجام: برابر

بی کا، تا: شعبان ۱۱۰۲ق، جا: مشهد رضوی مدرسه پرزاد؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج مشکى مذهب، ۲۵گگ (۱۰۴-۱۲۸پ)، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [ف: ۱۴-۱۲۹]

۳. کورمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه: ۲۲۵/۱

آغاز: برابر؛ انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد طاهر بن حاجی مظفر، تا: ۱۱۰۳ق؛ ۲۵ص (۱۰۴-۱۲۸)، ۱۸ سطر [ف- ۴۷]

۴. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه: ۱۹۵

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۱۱۳ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «یأتی من بعدی اسمه احمد» (بیضی)، «مهدي بن رضا الحسيني» (بیضی)؛ جلد: مقوایی، ۴۶گگ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [اوراق عتیق: ۲-۳۲۶]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۳۳۵/۲-۲۲/۵۳

آغاز: برابر؛ انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق و تحریری، کا: علی مراد بن عبدالله موسوی، تا: جمادی الاول ۱۱۲۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲گگ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۲۶۰۵]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۵۶۱/۲

آغاز: برابر؛ انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: زین العابدین بن حاجی محمد رفیع اصفهانی، تا: ۲۰ جمادی الاول ۱۱۷۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکى، ۳۵گگ (۹۴پ-۱۲۸پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۲-۹۰۴]

۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۴۹۱/۲

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۱۹۶ق؛ اندازه: ۲۰×۱۴/۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۴۹]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۳۳/۱

آغاز: برابر؛ انجام: و بعد از این دسته دادن مثل گاو نر است که زده می‌شود ...

خط: نستعلیق، کا: بلادی، محمد بن ابراهیم، تا: ۱۱۹۹ق؛ افتادگی: انجام؛ ضمیمه نسخه ش ۱۵۷۹۱ [رایانه]

۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۳۹۳/۳

آغاز: برابر؛ انجام: و ان مدت الایدی الی الزاد لم اکن ...

فهرستگان نسخه‌های خطی ایران (فنا)؛ جلد بیستم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان اسناد

DIA 276258

و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

ANNALI DI CA' FOSCARI
RIVISTA DELLA FACOLTÀ
DI LINGUE E LETTERATURE STRANIERE
DELL'UNIVERSITÀ CA' FOSCARI
DI VENEZIA

XXXVII, 3

(Serie orientale 29)

1988

Editoriale Programma

Stefania Cunial

L'INTERVENTO ANGELICO NELLA CREAZIONE
DELL'UOMO SECONDO GALĀL AL-DĪN AL-SUYŪTĪ

“Un matrimonio senza bambini è come un paradiso senza angeli”¹. Così il sapere islamico popolare sintetizza con una massima il valore attribuito al concepimento, in un abbinamento non certo fortuito, che ci offre l'occasione di cogliere il carattere 'angelico', oltre che divino, della creazione².

La letteratura sulle tradizioni e sugli usi e costumi legati a questo delicato argomento è ormai abbastanza copiosa; quello che ci sembra più interessante analizzare è invece il rapporto che intercorre tra queste tradizioni e l'opinione della tradizione islamica ortodossa, quanto corrisponde al sapere ortodosso, che risale fino al periodo della prima comunità musulmana. Per far questo abbiamo fissato quale principale punto di

¹ T. CANAAN, *The child in Palestinian Arab superstition*, «JPOS», 7 (1929), p. 159.

² Stando alle conoscenze popolari, colui che esegue il volere di Dio in fatto di nuove nascite è l'angelo Gabriele, che viene inviato nel momento in cui un bambino è concepito e la fiamma della vita deve cominciare ad ardere in lui. Quando Dio vuole creare infatti, invia l'angelo Gabriele, che prende il seme dell'uomo nella sua mano. Tale seme rimane sessanta giorni tra il cielo e la terra, dopodiché si deciderà se dovrà diventare maschio o femmina. «L'angelo Gabriele prende della terra, la impasta, ne fa un pugno piccolo piccolo e lo inserisce nella donna mentre suo marito si unisce a lei, quindi Dio disegna lo spirito» (H. GRANOVIST, *Birth and childhood among the Arabs*, Helsingfors-Copenaghen 1947, p. 36). Questa terra, mista al seme umano, gioca un ruolo fondamentale nella creazione umana, riprendendo il tema della creazione primordiale (secondo la leggenda islamica la «statua» di Adamo fu plasmata col fango): «Gli angeli prendono un po' di fango da tre luoghi: dal luogo in cui l'essere è creato, dal luogo in cui nascerà e da quello in cui morirà. Essi assistono quindi al congiungimento sessuale. L'angelo prende questo fango, lo impasta e lo introduce nel corpo della donna» (Cfr. E. PANETTA, *L'Italia in Africa*, II, Roma 1974, p. 111).

Sijot
181343

MADE JAVAN, ANDIKOM
SONRAGELEN DOKUMEN

01 Mart 2022